

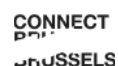

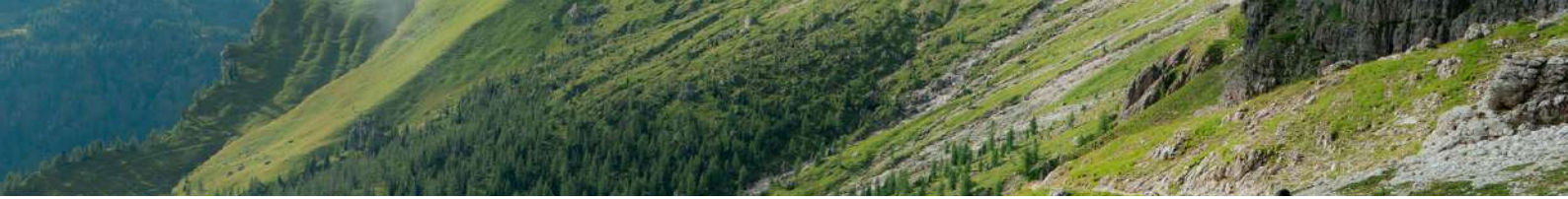
ECO HOL

Cofinancé par
l'Union européenne

Αναφορά συστάσεων πολιτικής

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή

1/ Παγκόσμια διάγνωση του τουρισμού: ζητήματα, ευρήματα και ευκαιρίες

2/ Κινητικότητα και μεταφορές: ένας στρατηγικός μοχλός για βιώσιμο και χωρίς αποκλεισμούς τουρισμό

3/ Τοπική ανάπτυξη: προώθηση εμπειριών και συναντήσεων

4/ Εναλλακτικός τουρισμός

5/ Πολιτιστικός διάλογος και συμμετοχικός τουρισμός:

6/ Νέα αστικά επαγγέλματα

7/ Κανονισμός και πιστοποίηση

8/ Οριζόντια και ολοκληρωμένη προσέγγιση

Σύνοψη και συστάσεις πολιτικής

Σύναψη

Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση συστάσεων πολιτικής είναι το αποτέλεσμα διαβουλεύσεων, συζητήσεων και έρευνας που διεξήγαγε η ευρωπαϊκή κοινοπραξία του έργου ECOHOL, το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Μετά από ένα σχέδιο εργασίας που αναπτύχθηκε από τον συντονιστή της ενότητας εργασίας και ερωτηματολόγια που επικυρώθηκαν από την κοινοπραξία, δημιουργήθηκαν ομάδες διαβούλευσης.

Εκπροσωπώντας ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων μερών (επιχειρηματίες βιώσιμου τουρισμού, νέους φοιτητές στον τουριστικό τομέα, υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, νέους με λιγότερες ευκαιρίες, εκπροσώπους τουριστικών δικτύων κ.λπ.), περισσότεροι από 80 συμμετέχοντες από 4 διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες (Γαλλία, Βέλγιο, Ισπανία, Κύπρος) συνέβαλαν στην ανάπτυξη αυτού του εγγράφου.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αυτές του/των συγγραφέα/ων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού Ευρωπαϊκής Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο EACEA φέρουν ευθύνη γι' αυτές.

Cofinancé par
l'Union européenne

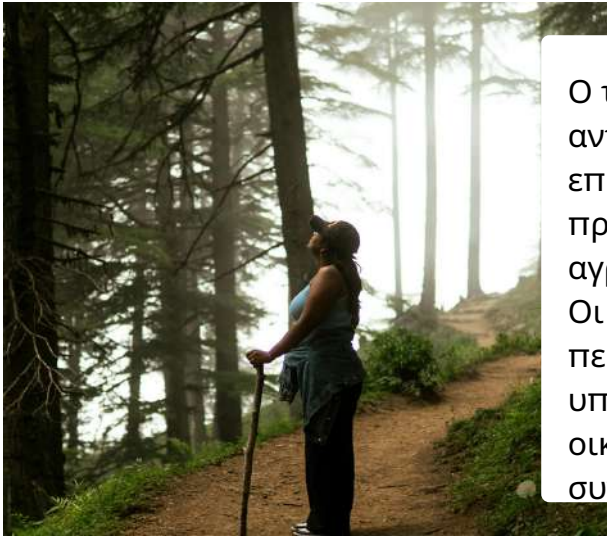
01

Παγκόσμια διάγνωση του τουρισμού

*Προκλήσεις, ευρήματα και
ευκαιρίες*

Τα ευρήματα

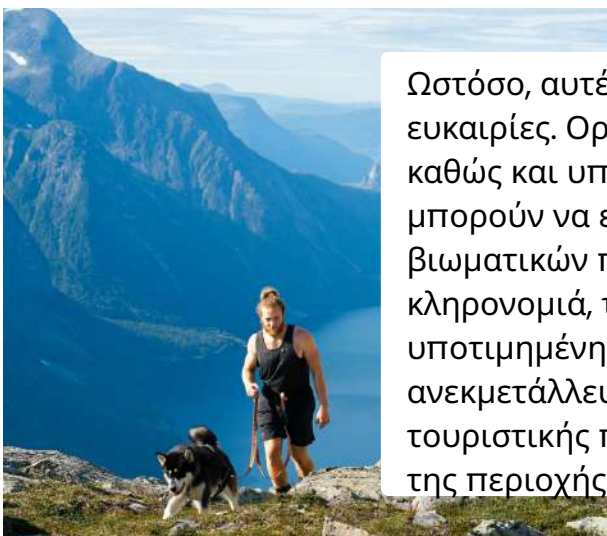
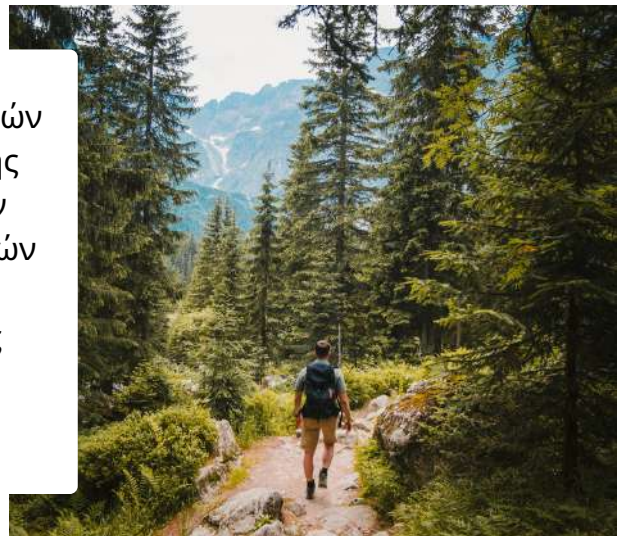

Ο τουρισμός, ένας σημαντικός οικονομικός μοχλός, αντιμετωπίζει σήμερα διαρθρωτικές εντάσεις που επηρεάζουν τους σημαντικούς ευρωπαϊκούς προορισμούς καθώς και τις τοπικές, αστικές και αγροτικές περιοχές.

Οι Βρυξέλλες, η Βαρκελώνη, η Κύπρος και ορισμένες περιοχές της Μεσογείου υποφέρουν από υπερτουρισμό, ο οποίος επιβαρύνει τα οικοσυστήματα, τις υποδομές και την κοινωνική συνοχή.

Αυτή η πίεση οδηγεί επίσης σε υποβάθμιση του περιβάλλοντος (ρύπανση, υπερπληθυσμός φυσικών χώρων) και πολιτιστική διάβρωση, με απώλεια της τοπικής ταυτότητας, παρακμή των παραδοσιακών τεχνών και ενισχυμένες επιπτώσεις των κοινωνικών δικτύων. Οι οικονομικές συνέπειες είναι εξίσου ορατές: εξάρτηση από τον τουρισμό, ανεξέλεγκτες βραχυπρόθεσμες μισθώσεις, ανισότητες στην πρόσβαση σε στέγαση και τουριστικούς πόρους.

Ωστόσο, αυτές οι προκλήσεις αποκαλύπτουν συγκεκριμένες ευκαιρίες. Ορισμένες αστικές γειτονιές εκτός πεπατημένης, καθώς και υποαξιοποιημένες αγροτικές περιοχές και χωριά, μπορούν να ενισχυθούν μέσω του οικοτουρισμού και των βιωματικών προσεγγίσεων. Η φυσική και πολιτιστική κληρονομιά, τόσο η υλική όσο και η άυλη, συχνά άγνωστη ή υποτιμημένη, αντιπροσωπεύουν ένα ακόμη σε μεγάλο βαθμό ανεκμετάλλευτο δυναμικό για τον εμπλουτισμό της τουριστικής προσφοράς και την ενίσχυση της ελκυστικότητας της περιοχής.

Παράδειγμα

Η Κοινή Πεδιάδα

δημιουργία μιας διαφορετικής περιοχής

Σκοπός

Να καταστεί η Κοινότητα La Plaine ένας συνεκτικός και ελκυστικός προορισμός, προωθώντας την κληρονομιά, τους πολιτιστικούς, φυσικούς και ανθρώπινους πόρους της. Η πρόκληση: να ξεπεράσουμε την εικόνα μιας «περιοχής διαμετακόμισης» για να δημιουργήσουμε έναν πραγματικά αστικό και βιώσιμο προορισμό, χωρίς αποκλεισμούς και δημιουργώντας τοπική αξία.

Μέθοδος

Τρεις άξονες δομούν την προσέγγιση:

1. Δημιουργία ενός προορισμού: σύνδεση χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς, εγκαταστάσεις, ενδιαφερόμενους φορείς βιώσιμου τουρισμού και φυσικούς χώρους για τη δημιουργία ενός μιας εκτεταμένης εμπειρίας επισκεπτών.

2. Ανάπτυξη φιλοξενίας: εδραίωση μιας συλλογικής κουλτούρας καλωσορίσματος εντός της περιοχής, με τη συμμετοχή κατοίκων, εμπόρων, εστιατορίων και κοινοτικών φορέων.

3. Υποστήριξη της μετάβασης στον βιώσιμο τουρισμό: προώθηση του βιωματικού, προσβάσιμου αστικού και αγροτικού οικοτουρισμού με βάση τις τοπικές προτεραιότητες, προωθώντας παράλληλα μια ανανεωμένη αφήγηση της περιοχής.

Ένας τρίτος μεσολαβητής (ουδέτερος παράγοντας) διαδραματίζει βασικό ρόλο στη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών και στη διασφάλιση της συνοχής των δράσεων.

Συμμετέχοντες παράγοντες

- Τοπικές αρχές: Κοινότητα Plaine, δημαρχεία, τουριστικό γραφείο.
- Δημόσιοι φορείς: πολιτιστικά ιδρύματα, δομές ένταξης, υπηρεσίες πολεοδομικού σχεδιασμού.
- Ιδιωτικοί φορείς: τοπικές επιχειρήσεις, πάροχοι καταλυμάτων, εστιάτορες, τεχνίτες.
- Σύλλογοι και κάτοικοι: ενδιαφερόμενοι φορείς στον συμμετοχικό τουρισμό και την κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία.
- Τρίτος συντονιστής: ανεξάρτητη δομή για διαμεσολάβηση και υποστήριξη συλλογικών έργων.

Αποτελέσματα

- Ανάδυση μιας ισχυρής εδαφικής ταυτότητας, βασισμένης στη συνεργασία και την προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Δημιουργία συνεργειών μεταξύ πολιτιστικών, οικονομικών και κοινωνικών φορέων.
- Ανάπτυξη ενός συνεκτικού τουριστικού οικοσυστήματος, με επίκεντρο τη φιλοξενία, τη βιωσιμότητα και την ένταξη.
- Αυξημένη προβολή της περιοχής και καλύτερη κατανομή των οικονομικών οφελών.

Μεταβιβασιμότητα

Το μοντέλο της Κοινότητας La Plaine μπορεί να αναπαραχθεί σε άλλες αστικές ή περιαστικές περιοχές που αντιμετωπίζουν παρόμοιες προκλήσεις ανάπτυξης και συνοχής. Κλειδιά της επιτυχίας:

- Να έχουν κοινή διακυβέρνηση και μεγάλο χρονικό διάστημα συντονισμού.
- Βασιστείτε σε έναν τρίτο διαμεσολαβητή για να διευκολύνετε τη συνεργασία.
- Χτίζοντας μια ενοποιητική εδαφική αφήγηση, ενσωματώνοντας κατοίκους και οικονομικούς παράγοντες

Ανάλυση

Σύμφωνα με τα σχόλια των εταίρων του προγράμματος Ecohol:

- Τα τοπικά και εθνικά πλαίσια συχνά δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων του βιώσιμου τουρισμού, τόσο του αστικού όσο και του αγροτικού. Οι θεσμοί πολύ συχνά λειτουργούν απομονωμένοι, χωρίς συντονισμό.
- Οι νέοι και οι τοπικές κοινότητες σπάνια ενσωματώνονται στον τουριστικό σχεδιασμό.
- Τα ψηφιακά εργαλεία και τα κοινωνικά δίκτυα, τα οποία έχουν σημαντική επίδραση στη συμπεριφορά των τουριστών, παραμένουν υποαξιοποιημένα για την προώθηση της βιωσιμότητας.
- Πολύ συχνά, η προσοχή εξακολουθεί να επικεντρώνεται σε μεγάλες, ελκυστικές τοποθεσίες, εις βάρος των τοπικών πρωτοβουλιών. Ωστόσο, οι τελευταίες καταδεικνύουν ισχυρό δυναμικό για κοινωνική ένταξη, συμμετοχή των πολιτών και πολιτιστική ανάπτυξη, τόσο σε αστικές όσο και σε αγροτικές περιοχές.
- Συχνά, οι εδαφικές εξελίξεις προσανατολίζονται στον τουρισμό χωρίς να λαμβάνουν υπόψη την καθημερινή πραγματικότητα των κατοίκων, γεγονός που μπορεί να δημιουργήσει εντάσεις και να περιορίσει την τοπική υποστήριξη.

Προτάσεις

Να αναπτύξει ένα συντονισμένο ευρωπαϊκό όραμα για τον βιώσιμο τουρισμό, ενσωματώνοντας την οικολογία, την κοινωνική ένταξη και την καινοτομία, και να αποδιαχωρίσει τις προσεγγίσεις σε κοινοτικό και δομικό επίπεδο.

- Επαναφορά των κατοίκων στην καρδιά του τουριστικού έργου: Οι υποδομές και οι υπηρεσίες δεν πρέπει να σχεδιάζονται αποκλειστικά για τους επισκέπτες ή τους κατοίκους, αλλά και για τους δύο. Αυτή η προσέγγιση αποφεύγει τον αποκλεισμό οποιουδήποτε από τους δύο και προωθεί τη συνεκτική και συμμετοχική ανάπτυξη, ευθυγραμμισμένη με τις τοπικές προτεραιότητες. Ενθαρρύνει επίσης τη συν-κατασκευή με τους κατοίκους: εργαστήρια πολιτών, έρευνες για να προσδιοριστεί τι αποτελεί κληρονομιά για αυτούς, συμμετοχή σε έργα και σταδιακή προσαρμογή των πολιτικών με βάση τα σχόλια και τις εκφρασμένες ανάγκες. Αυτή η προσέγγιση δημιουργεί πιο συμπεριληπτικό τουρισμό, καλύτερα αποδεκτό από τον πληθυσμό και βιώσιμο με την πάροδο του χρόνου.
- Δημιουργία τοπικών και ψηφιακών παρατηρητηρίων για την παρακολούθηση των τουριστικών ροών και των περιβαλλοντικών και κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων, με σκοπό την κατανόηση, τη μάθηση και την ανάληψη δράσης σχετικά με τα πραγματικά προβλήματα στην περιοχή.
- Προώθηση της πολιτιστικής, αστικής, αγροτικής και άυλης κληρονομιάς ως μοχλού ελκυστικότητας και διαφοροποίησης.
- Ανάπτυξη ολοκληρωμένων τουριστικών διαδρομών, που συνδέουν πόλεις, ύπαιθρο και φυσικούς χώρους, για την επέκταση της εμπειρίας των επισκεπτών και την ισορροπία μεταξύ της προσέλευσης.
- Διηγηθείτε νέες ιστορίες της περιοχής, οι οποίες ξεπερνούν τις τρέχουσες αναπαραστάσεις και αναδεικνύουν απροσδόκητες ευκαιρίες, προκειμένου να ενισχύσετε την ελκυστικότητα και την εμπλοκή των επισκεπτών και των κατοίκων.

Παράδειγμα

Κωνσταντινούπολη συμμετοχικός δημοτικός σχεδιασμός

Σκοπός

Δημιουργία ενός χώρου για άμεση συνεργασία μεταξύ κατοίκων και σχεδιαστών για τον από κοινού σχεδιασμό συγκεκριμένων λύσεων στις ανάγκες της περιοχής. Η πρόκληση: να τοποθετηθούν οι πολίτες στο επίκεντρο του αστικού μετασχηματισμού, να ενθαρρυνθεί η συλλογική δημιουργικότητα και να ενισχυθούν οι κοινωνικοί δεσμοί μέσω του συμμετοχικού σχεδιασμού.

Μέθοδος

- Ίδρυση ενός δημοτικού εργαστηρίου σχεδιασμού με επικεφαλής μια ομάδα περίπου είκοσι σχεδιαστών ενταγμένων στον δήμο.
- Υποδέχονται τους κατοίκους που έρχονται για να συζητήσουν τα καθημερινά τους προβλήματα ή τις ιδέες τους για τη βελτίωση του περιβάλλοντος διαβίωσής τους.
- Δημιουργία μικτών ομάδων κατοίκων και σχεδιαστών που συνεργάζονται για να σχεδιάσουν λειτουργικές, αισθητικές λύσεις προσαρμοσμένες στο τοπικό πλαίσιο.
- Διάδοση μιας κουλτούρας συμμετοχικού σχεδιασμού, βασισμένης στην εκπαίδευση, τη συνδημιουργία και τον πειραματισμό.
- Ενσωμάτωση μιας αρχικής εκπαιδευτικής ενότητας σχετικά με την ιστορία και τις αρχές του σχεδιασμού για κάθε νεοαφιχθέντα εντός του συλλόγου ή της συλλογικότητας.

Συμμετέχοντες

Δήμος Κωνσταντινούπολης:
εμπνευστής του έργου και εγγυητής του
θεσμικού πλαισίου.

- Επαγγελματίες σχεδιαστές:
καθοδήγηση, εκπαίδευση και
συνδημιουργία με τους κατοίκους.
- Κάτοικοι και τοπικοί σύλλογοι:
παρέχουν τις γνώσεις τους για την
περιοχή και τις συγκεκριμένες
ανάγκες.
- Συνεργαζόμενες δομές: σχολεία,
πανεπιστήμια και πολιτιστικοί
φορείς που συμμετέχουν στη
διάδοση γνώσεων και πρακτικών
συνεργατικού σχεδιασμού.

Αποτελέσματα

- Δημιουργία εξατομικευμένων
τοπικών λύσεων,
ανταποκρινόμενων άμεσα στις
ανάγκες που εκφράζουν οι
κάτοικοι.
- Ενίσχυση του αισθήματος του
ανήκειν και της υπερηφάνειας εντός
των κοινοτήτων.
- Ανάπτυξη μιας κουλτούρας αστικού
σχεδιασμού που ενσωματώνει την
καινοτομία, την ένταξη και τη
βιωσιμότητα.
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις
πληγείσες γειτονιές και διάδοση της
συμμετοχικής προσέγγισης σε άλλους
τομείς της πόλης.

Μεταβιβασιμότητα

Το μοντέλο της Κωνσταντινούπολης
είναι ιδιαίτερα αναπαραγώγιμο σε
άλλες περιοχές, αστικές ή αγροτικές,
που επιθυμούν να ενισχύσουν τη
συμμετοχή των πολιτών και την
τοπική καινοτομία.

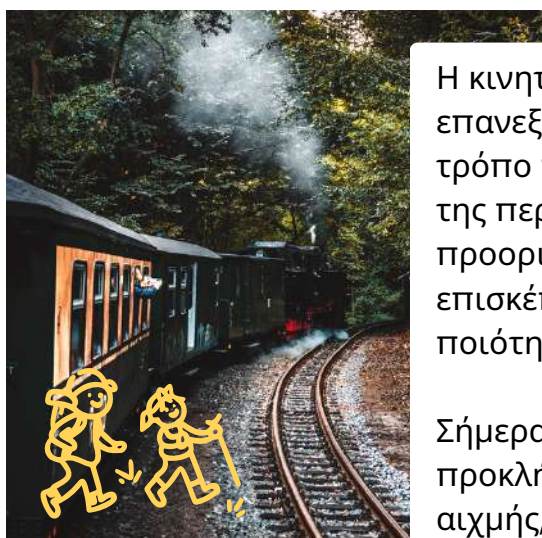
Βασικοί παράγοντες επιτυχίας:

- Ένα θεσμικό πλαίσιο ανοιχτό στη
συν-κατασκευή και τον
πειραματισμό
- Η παρουσία ενός τρίτου φορέα που
θα διευκολύνει τη διαδικασία
(ομάδα σχεδιαστών ή
διαμεσολαβητών).
- Η ενσωμάτωση ενός χρόνου για
εκπαίδευση και συλλογική
ιδιοποίηση μεθόδων συμμετοχικού
σχεδιασμού.
- Μια προσέγγιση που μπορεί να
εφαρμοστεί και σε άλλους τομείς:
τουρισμός, πολιτιστική κληρονομιά,
κινητικότητα, περιβάλλον κ.λπ.

02

Κινητικότητα α και μεταφορές

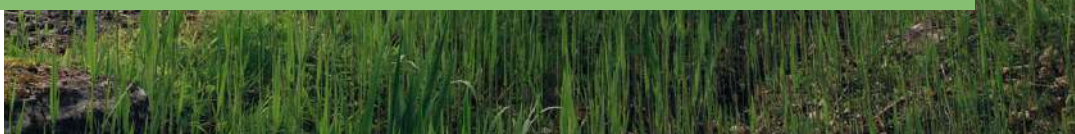
Ένας στρατηγικός
μοχλός για βιώσιμο
και χωρίς
αποκλεισμούς
τουρισμό

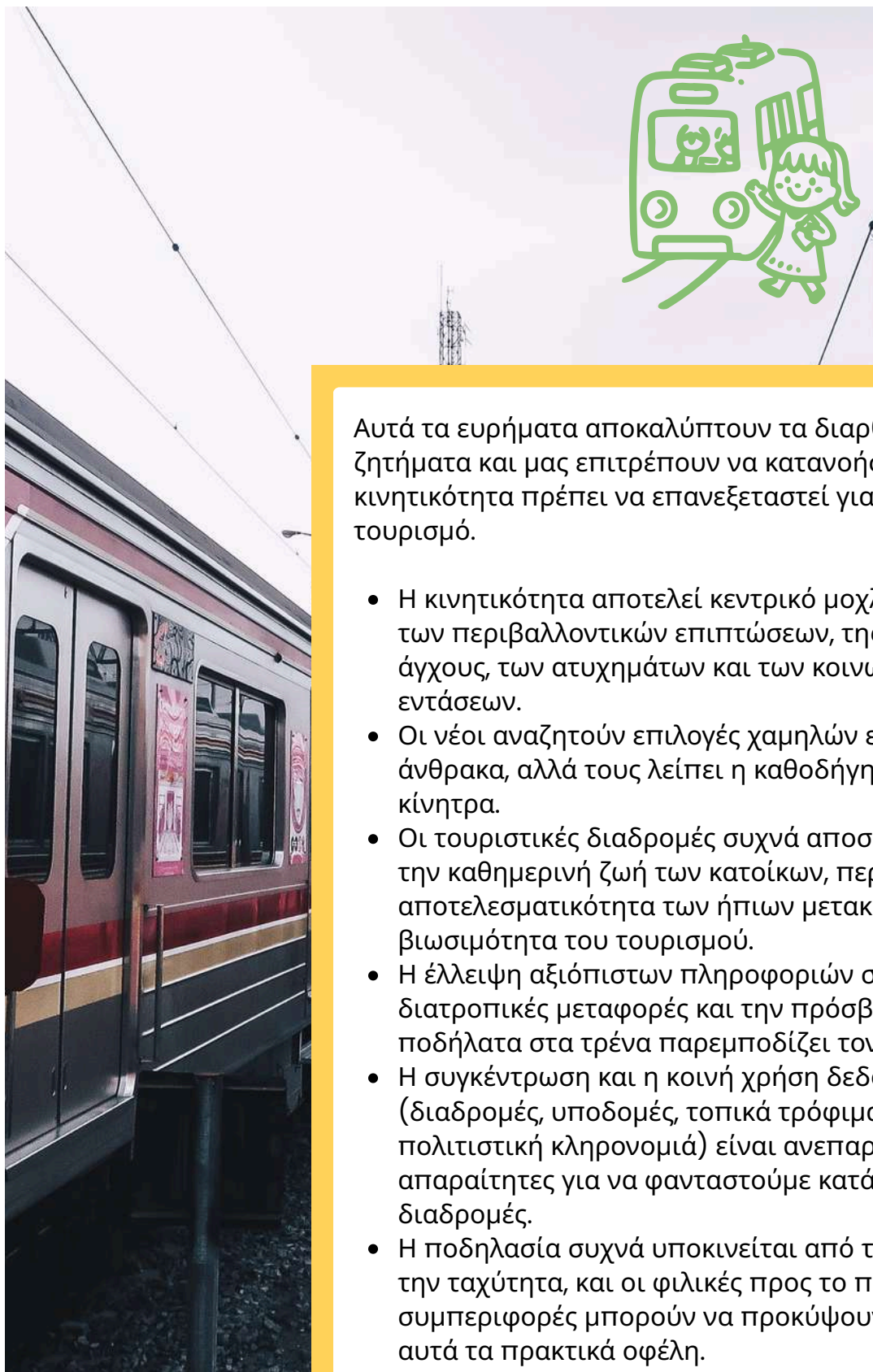

Η κινητικότητα αποτελεί στρατηγικό ζήτημα για την επανεξέταση του τουρισμού με βιώσιμο, χωρίς αποκλεισμούς τρόπο που να συνάδει με την καθημερινή ζωή των κατοίκων της περιοχής. Είτε σε αστικούς είτε σε αγροτικούς προορισμούς, ο τρόπος με τον οποίο ταξιδεύουν οι επισκέπτες έχει άμεσο αντίκτυπο στο περιβάλλον, την τοπική ποιότητα ζωής, την ασφάλεια και την τουριστική εμπειρία.

Σήμερα, η τουριστική κινητικότητα αντιμετωπίζει αρκετές προκλήσεις: κυκλοφοριακή συμφόρηση κατά την περίοδο αιχμής, εξάρτηση από το αυτοκίνητο, ανεπαρκείς ήπιες υποδομές (ποδηλασία, περπάτημα), έλλειψη συνδυασμένων μεταφορών και αποσπασματική πληροφόρηση. Αυτά τα ζητήματα δημιουργούν περιβαλλοντικές επιπτώσεις, αλλά και κοινωνικές εντάσεις και άγχος για τους κατοίκους.

- Για να κατανοήσουμε τις προκλήσεις της τουριστικής κινητικότητας, είναι απαραίτητο να ξεκινήσουμε από συγκεκριμένες παρατηρήσεις, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε τοπικό επίπεδο.
- Εξάρτηση από τα μέσα μεταφοράς: Η προσβασιμότητα, οι τιμές και τα επίπεδα εξυπηρέτησης επηρεάζουν έντονα την επιλογή μεταξύ αεροπλάνου, τρένου και αυτοκινήτου. Τα αυτοκίνητα παραμένουν το πιο δημοφιλές μέσο μεταφοράς για τους Ευρωπαίους ταξιδιώτες, παρά τις περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις.
- Υψηλή συγκέντρωση αυτοκινήτων κατά την υψηλή περίοδο: κορεσμός των δρόμων, αυξημένη ρύπανση, άγχος, ατυχήματα και μερικές φορές αίσθημα απόρριψης ή φυγής από τους κατοίκους της περιοχής.
- Πρόβλημα του τελευταίου μιλίου: η βιώσιμη μεταφορά των τουριστών από το αεροδρόμιο ή τον σιδηροδρομικό σταθμό στον τόπο διαμονής τους παραμένει μια πρόκληση, συχνά ελλιπώς ενσωματωμένη στις τοπικές πολιτικές.
- Τα βιώσιμα ταξίδια παραμένουν δύσκολα: έλλειψη σταθμών φόρτισης, ασυνέπειες στις πολιτικές για τα ποδήλατα, ανεπαρκής ασφάλεια για τα ποδήλατα, δυσκολία μεταφοράς του ποδηλάτου σε τρένα, έλλειψη αξιόπιστων πληροφοριών σχετικά με τις διατροφικές μεταφορές.
- Η καινοτομία είναι συχνά τεχνοκεντρική: λίγες πρακτικές λύσεις προσαρμοσμένες στις πραγματικές ανάγκες των κατοίκων και των επισκεπτών.
- Έλλειψη συντονισμού: οι τουριστικές διαδρομές και οι υποδομές ήπιας κινητικότητας (ποδηλασία, περπάτημα) σπάνια λαμβάνονται υπόψη μαζί, καθιστώντας την τουριστική κινητικότητα κατακερματισμένη και μη βιώσιμη.
- Μετάβαση από το muscle bike στο ηλεκτρικό ποδήλατο: επιτρέπει την κάλυψη διαδρομών από 40 χλμ. σε 100-120 χλμ., απαιτώντας δεδομένα και υποδομές μεγαλύτερης κλίμακας.
- Υπάρχουν αρκετά εμπόδια:
- Κοινωνιολογική: η αντίληψη των κατοίκων για τη νομιμότητά τους να χρησιμοποιούν ορισμένους χώρους και υπηρεσίες
- Τεχνικές: πρόσβαση σε αξιόπιστα δεδομένα για τον σχεδιασμό διαδρομών, διατροφική κινητικότητα (π.χ.: ποδήλατο + τρένο)
- Πολιτικές: έλλειψη συντονισμού ή κινήτρων σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ανάλυση

Αυτά τα ευρήματα αποκαλύπτουν τα διαρθρωτικά ζητήματα και μας επιτρέπουν να κατανοήσουμε γιατί η κινητικότητα πρέπει να επανεξεταστεί για τον βιώσιμο τουρισμό.

- Η κινητικότητα αποτελεί κεντρικό μοχλό για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, της ρύπανσης, του άγχους, των ατυχημάτων και των κοινωνικών εντάσεων.
- Οι νέοι αναζητούν επιλογές χαμηλών εκπομπών άνθρακα, αλλά τους λείπει η καθοδήγηση και τα κίνητρα.
- Οι τουριστικές διαδρομές συχνά αποσυνδέονται από την καθημερινή ζωή των κατοίκων, περιορίζοντας την αποτελεσματικότητα των ήπιων μετακινήσεων και τη βιωσιμότητα του τουρισμού.
- Η έλλειψη αξιόπιστων πληροφοριών σχετικά με τις διατροφικές μεταφορές και την πρόσβαση σε ποδήλατα στα τρένα παρεμποδίζει τον αργό τουρισμό.
- Η συγκέντρωση και η κοινή χρήση δεδομένων (διαδρομές, υποδομές, τοπικά τρόφιμα, ΕΚΠ, πολιτιστική κληρονομιά) είναι ανεπαρκείς, αλλά απαραίτητες για να φανταστούμε κατάλληλες διαδρομές.
- Η ποδηλασία συχνά υποκινείται από την άνεση και την ταχύτητα, και οι φιλικές προς το περιβάλλον συμπεριφορές μπορούν να προκύψουν φυσικά από αυτά τα πρακτικά οφέλη.

Ευκαιρίες

Παρά τους περιορισμούς, υπάρχουν συγκεκριμένες ευκαιρίες για την ανάπτυξη πιο βιώσιμου, καθηλωτικού και χωρίς αποκλεισμούς τουρισμού.

Δημιουργία ολοκληρωμένων και πολυτροπικών διαδρομών, που θα συνδέουν πόλεις, ύπαιθρο και τουριστικά αξιοθέατα, δίνοντας προτεραιότητα στα ήπια μέσα μεταφοράς.

Ανάπτυξη του ποδηλατικού τουρισμού ως μοχλού διαμόρφωσης για βιωματικό και αποκεντρωμένο τουρισμό.

Συγκεντρώστε και κοινοποιήστε δεδομένα για να εμπλουτίσετε την τουριστική προσφορά και να διευκολύνετε τον σχεδιασμό πολυτροπικών διαδρομών. Συν-κατασκευάστε λύσεις με τους κατοίκους, μέσω εργαστηρίων πολιτών ή εκπαιδευτικών προγραμμάτων, για να εντοπίσετε τις πραγματικές ανάγκες και να σχεδιάσετε κατάλληλες διαδρομές.

Πρωθήστε την περίοδο εκτός εποχής και ενθαρρύνετε τα ταξίδια χαμηλών εκπομπών άνθρακα μέσω μπόνους, εκπτώσεων ή ψηφιακών καμπανιών.

Ενσωμάτωση της ήπιας κινητικότητας στις τοπικές τουριστικές διαδρομές, για βιώσιμο και καθηλωτικό τουρισμό.

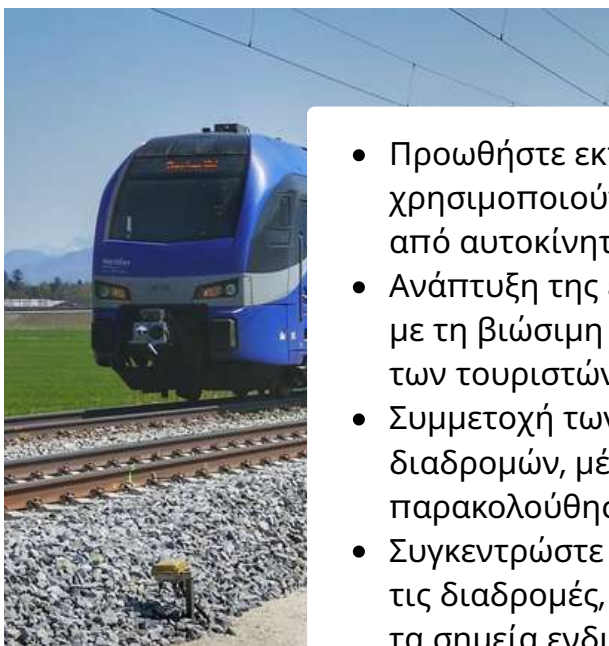

Συγκεκριμένες προτάσεις

Για να αναληφθεί δράση, είναι απαραίτητο να εφαρμοστούν συντονισμένα, προσβάσιμα μέτρα προσαρμοσμένα στις τοπικές πραγματικότητες.

- Εναρμόνιση των πολιτικών μεταφορών και βιώσιμης κινητικότητας σε ευρωπαϊκή κλίμακα (ποδήλατο, τρένα, πολυτροπικές μεταφορές).
- Επενδύστε σε υποδομές ποδηλασίας, πολυτροπικούς κόμβους και ολοκληρωμένες εφαρμογές σχεδιασμού.
- Ενθάρρυνση της διατροπικότητας: διευκόλυνση της μεταφοράς ποδηλάτων με τρένα, επισήμανση και εναρμόνιση των πληροφοριών για τον αργό τουρισμό

- Προωθήστε εκπτώσεις ή οφέλη για τους επιβάτες που χρησιμοποιούν το τρένο, προκειμένου να μειωθεί η εξάρτηση από αυτοκίνητα ή αεροπλάνα.
- Ανάπτυξη της εκπαίδευσης και της ευαισθητοποίησης σχετικά με τη βιώσιμη κινητικότητα, για την καθοδήγηση των νέων και των τουριστών στη λήψη υπεύθυνων επιλογών.
- Συμμετοχή των κατοίκων στην από κοινού κατασκευή διαδρομών, μέσω ερευνών, εργαστηρίων πολιτών και παρακολούθησης τουριστικών έργων.
- Συγκεντρώστε και μοιραστείτε δεδομένα για να κάνετε ορατές τις διαδρομές, τις αποβάθρες ποδηλάτων, τα καταστήματα και τα σημεία ενδιαφέροντος, αλλά και για να τα επαναχρησιμοποιήσετε σε έργα που δεν φανταζόμαστε απαραίτητα, όπως η συνέργεια μεταξύ περιοχών για τη δυνατότητα δημιουργίας διαδρομών σε διάφορες περιοχές, η χαρτογράφηση μικρών μονοπατιών και σημείων διέλευσης στο δάσος ή στην πόλη, η οποία εμπλουτίζει την τουριστική προσφορά και διευκολύνει τον ποδηλατικό τουρισμό.

Παραδείγματα εμπνευσμένων πρωτοβουλιών

Βιώσιμη Κινητικότητα

Σκοπός

Μετασχηματισμός της τουριστικής κινητικότητας σε έναν βιώσιμο και ελκυστικό μοχλό, μειώνοντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, διευκολύνοντας την πρόσβαση σε περιοχές και προωθώντας ήπιες και πολυτροπικές μετακινήσεις

Μέθοδος

- Ανάπτυξη λειτουργικών και αρθρωτών λύσεων προσαρμοσμένων στις τοπικές ανάγκες:
- Teritorio και Cyclocamp: πρακτικός εξοπλισμός για ποδηλασία και ήπια κινητικότητα.
- La Bulle Verte: προκατασκευασμένα οικολογικά τουριστικά θέρετρα για ηλεκτρικά οχήματα.
- Loopi: ψηφιακή πλατφόρμα για τη δημιουργία, διαχείριση και διανομή πολυτροπικών τουριστικών κυκλωμάτων.
- Ξενοδοχεία κινήτρων: οφέλη για επισκέπτες που φτάνουν με τρένο ή με ήπια μέσα μεταφοράς.
- Ανάπτυξη εργαλείων συμμετοχικού σχεδιασμού και χαρτογράφησης:
- Συμβολή κατοίκων και επαγγελματιών στον εμπλουτισμό της τουριστικής προσφοράς.
- Εφαρμογές και διαδραστικοί χάρτες για προβολή ποδηλατικών, γεωμετρικών και πεζοπορικών διαδρομών.
- Εφαρμογή ετικετών και προτύπων (π.χ. «Accueil Vélo») για τη διαμόρφωση της ποιότητας και της προβολής της προσφοράς.
- Μακροπρόθεσμη πρόβλεψη μέσω πανεπιστημιακών εδρών και ερευνητικών έργων σχετικά με τον ποδηλατικό σχεδιασμό και τις βιώσιμες υποδομές.

Συμμετέχοντες

- Τοπικές αρχές: πολεοδομία, υποδομές, επιδοτήσεις.
- Επιχειρήσεις και νεοσύστατες επιχειρήσεις: τεχνολογικές λύσεις και υπηρεσίες κινητικότητας.
- Ξενοδόχοι και πάροχοι τουρισμού: υιοθέτηση κινήτρων για επισκέπτες που χρησιμοποιούν ήπια κινητικότητα.
- Κάτοικοι και τοπικοί σύλλογοι: συμμετοχή στη χαρτογράφηση και τον συν-σχεδιασμό κυκλωμάτων
- Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα: μελέτες, προβλέψεις και καινοτομίες στις υποδομές.
- Ετικέτες και εξειδικευμένα μέσα: προώθηση, επικοινωνία και αναφορά της προσφοράς.

Αποτελέσματα

- Ανάπτυξη βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς τουριστικής κινητικότητας, μειώνοντας το αποτύπωμα άνθρακα.
- Εύκολη πρόσβαση σε τουριστικά αξιοθέατα για όλους τους τύπους επισκεπτών και τα μέσα μεταφοράς.
- Ενίσχυση της προβολής και της ποιότητας των υπηρεσιών για τον ποδηλατικό τουρισμό και την ήπια κινητικότητα.
- Συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών στον από κοινού σχεδιασμό της τουριστικής προσφοράς.
- Καινοτομία και μακροπρόθεσμος σχεδιασμός μέσω έρευνας και πρόβλεψης υποδομών.

Μεταβιβασιμότητα

Μοντέλο εφαρμόσιμο σε οποιαδήποτε τουριστική περιοχή, αστική ή αγροτική, που επιθυμεί να προωθήσει την ήπια και βιώσιμη κινητικότητα.

- Προϋποθέσεις για την επιτυχία
- Στενή συνεργασία μεταξύ κοινοτήτων, επιχειρήσεων, κατοίκων και ερευνητών. Οικονομικά κίνητρα και ετικέτες για τη δομή και την προώθηση της προσφοράς.
- Ενσωμάτωση ψηφιακών και συμμετοχικών εργαλείων για τον εμπλουτισμό και τη διάδοση των μαθημάτων.
- Προσαρμόσιμη προσέγγιση σε διάφορα περιβάλλοντα: ποδηλατικός τουρισμός, πεζοπορία, δημόσιες συγκοινωνίες, αστικός οικότουρισμός

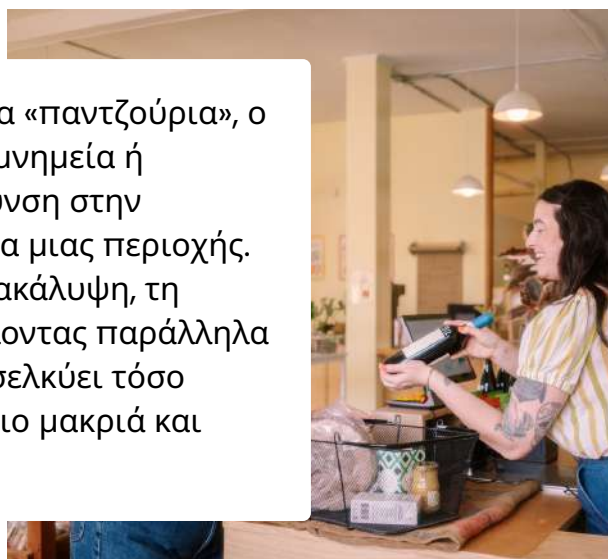
03

Τοπική ανάπτυξη αξία εμπειρίας και συνάντησης

Η τοπική ανάπτυξη αποτελεί βασικό μοχλό για την επανεφεύρεση του τουρισμού και τη δημιουργία πλούσιων, αυθεντικών και ουσιαστικών εμπειριών. Η αξιοποίηση των τοπικών πόρων μας επιτρέπει να αναδείξουμε τις συναντήσεις με τους κατοίκους της περιοχής, την ανακάλυψη της τοπικής τεχνογνωσίας και τον πολιτιστικό πλούτο της περιοχής, προωθώντας παράλληλα μέρη που συχνά παραβλέπονται από τις παραδοσιακές τουριστικές διαδρομές.

- Εξερευνώντας αυτά τα λιγότερο πολυσύχναστα «παντζούρια», ο τουρισμός υπερβαίνει την απλή επίσκεψη σε μνημεία ή εμβληματικούς χώρους και γίνεται μια εμβάθυνση στην καθημερινή ζωή, την ταυτότητα και την ιστορία μιας περιοχής. Αυτή η προσέγγιση ενθαρρύνει την τοπική ανακάλυψη, τη μάθηση και τη διαγενεακή μετάδοση, συμβάλλοντας παράλληλα στην οικονομική ευρωστία της περιοχής: προσελκύει τόσο ντόπιους επισκέπτες όσο και τουρίστες από πιο μακριά και διαφοροποιεί τις οικονομικές ροές.

Έτσι, ο τουρισμός γίνεται ένα εργαλείο που εξυπηρετεί τα ζωντανά στοιχεία της περιοχής, συνδέοντας την κληρονομιά, τις εμπειρίες και τις τοπικές πρωτοβουλίες σε μια βιώσιμη, συμμετοχική και αναγεννητική προσέγγιση, επικεντρωμένη στην ποιότητα της εμπειρίας και όχι στην ποσότητα των επισκεπτών.

Γεγονότα

- Η στήριξη στην τοπική ανάπτυξη βοηθά στην αποκάλυψη κοινωνικών, πολιτιστικών και οικονομικών διαστάσεων που συχνά παραμελούνται από τον παραδοσιακό τουρισμό.
- Οικειοποίηση χώρου από τους νέους: οι περισσότεροι ζουν και εξελίσσονται σε λιγότερο από το 5% του διαθέσιμου χώρου γύρω τους, περιορίζοντας τις εδαφικές και πολιτισμικές τους αλληλεπιδράσεις.
- Κίνδυνος χωρικής απομόνωσης: σε ορισμένες ακραίες περιπτώσεις, αυτός ο διαχωρισμός οδηγεί σε αίσθημα περιορισμού και δυσπιστίας προς τον έξω κόσμο.
- Καταπολέμηση της ερήμωσης της υπαίθρου: η τοπική ανάπτυξη συμβάλλει στην αναζωογόνηση της υπαίθρου προωθώντας την κληρονομιά, την τεχνογνωσία και τις πρωτοβουλίες της, προσφέροντας μια βιώσιμη εναλλακτική λύση στην εξάρτηση των μεγάλων πόλεων από τον τουρισμό.
- Κοινωνική ένταξη και ένταξη: οι πεζοπορίες και τα έργα με επικεφαλής κατοίκους ή νέους που βρίσκονται σε φάση ένταξης προωθούν την τοπική απασχόληση και την ανάπτυξη των γειτονιών.
- Ταυτότητα και εδαφική μοναδικότητα: κάθε περιοχή βασίζεται σε μια πολιτιστική κληρονομιά, τόσο υλική όσο και άυλη, η οποία σφυρηλατεί την ταυτότητά της και την ικανότητά της να προσελκύει επισκέπτες που αναζητούν νόημα.

Η τοπική ανάπτυξη στον τουρισμό δεν περιορίζεται στην προσέλκυση επισκεπτών: αποτελεί μέρος μιας ολιστικής δυναμικής, η οποία συνδέει τους κατοίκους, τις κοινότητες και την κληρονομιά της περιοχής για να δημιουργήσει βιώσιμα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτιστικά οφέλη.

- Αυτή η προσέγγιση θεωρεί την περιοχή ως ένα ζωντανό οικοσύστημα, όπου κάθε ενδιαφερόμενος συμβάλλει στην αναζωογόνηση, τη διατήρηση και την ενίσχυση των τοπικών πόρων της. Υπογραμμίζει την ανάγκη να σκεφτούμε τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα, να εξισορροπήσουμε τα μοντέλα χρηματοδότησης και να ενισχύσουμε την οικονομική ανθεκτικότητα απέναντι σε κρίσεις, προωθώντας παράλληλα την κοινωνική συνοχή και την επαγγελματική ένταξη.
- Σε αυτό το πλαίσιο, προκύπτουν αρκετές παρατηρήσεις:
- Η συμμετοχή των κατοίκων και των τοπικών κοινοτήτων σε τουριστικές και πολιτιστικές πρωτοβουλίες δημιουργεί βιώσιμη, διαγενεακή και βαθιά ριζωμένη κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική αξία.
- Αυτές οι τοπικές δυναμικές συμβάλλουν στη διατήρηση της ζωντανής κληρονομιάς και ενισχύουν τη συνοχή των γειτονιών και των αγροτικών περιοχών.
- Η χρηματοδότηση παραμένει μια σημαντική πρόκληση: είναι απαραίτητο να βρεθεί μια ισορροπία μεταξύ δημόσιων επιδοτήσεων, αυτοχρηματοδότησης και ιδιωτικών συμπράξεων για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των πρωτοβουλιών.
- Η τοπική ανάπτυξη δεν περιορίζεται στην τουριστική ελκυστικότητα: διαδραματίζει διαρθρωτικό ρόλο στην επαγγελματική ένταξη, την κοινωνική συνοχή και την οικονομική ευρωστία της περιοχής.
- Βοηθά επίσης στη μείωση της οικονομικής εξάρτησης από εξωτερικές πηγές, ένα ζήτημα που τονίστηκε ιδιαίτερα από την κρίση της Covid, η οποία έχει αποδυναμώσει περιοχές που εξαρτώνται από τον διεθνή τουρισμό.

Ευκαιρίες και προτάσεις

Η τοπική ανάπτυξη ανοίγει τον δρόμο για έναν πιο ισορροπημένο και ισχυρό τουρισμό, ικανό να συνδυάζει ελκυστικότητα, βιωσιμότητα και ένταξη.

• Ευκαιρίες

- Ενίσχυση της οικονομικής ευρωστίας των εδαφών: βασιζόμενοι σε τοπικούς πόρους, περιορίζουμε την ευπάθεια σε εξωτερικές κρίσεις και σταθεροποιούμε την οικονομική δραστηριότητα.
- Διαφοροποίηση των πηγών εισοδήματος: ενθάρρυνση των συνεταιριστικών μοντέλων και των βραχέων αλυσίδων εφοδιασμού που διασφαλίζουν την τοπική αναδιανομή των κερδών.
- Επαναπροσδιορισμός των χρήσεων της πολιτιστικής κληρονομιάς: ενεργοποίηση ιστορικών ή πολιτιστικών χώρων μέσω καλλιτεχνικών residencies, συμμετοχικών εργαστηρίων ή εκπαιδευτικών εμπειριών.
- Δημιουργήστε αυθεντικές εμπειρίες: εστιάστε σε συναντήσεις, τεχνογνωσία και τοπικές ιστορίες για να εμπλουτίσετε την τουριστική προσφορά.
- Να εμπλέξουν τους νέους ως δρώντες, οδηγούς, μεσολαβητές ή δημιουργούς εμπειριών, προωθώντας έτσι την ένταξή τους και την εδαφική τους εδραίωση.

• Συγκεκριμένες προτάσεις

- Κατάργηση των φραγμών μεταξύ των δημόσιων πολιτικών: συνάρθρωση του πολιτισμού, του τουρισμού, της κληρονομιάς, της ένταξης και της κοινωνικής οικονομίας στο πλαίσιο ενός ενιαίου οράματος εδαφικής ανάπτυξης.
- Υποστήριξη των υπευθύνων έργων: εκπαίδευση στη συνεργασία, την κοινή διακυβέρνηση και την αναζήτηση υβριδικής χρηματοδότησης.
- Υποστήριξη της κατασκευής βιώσιμων οικονομικών μοντέλων, συνδυάζοντας τον κύκλο εργασιών, τις επιδοτήσεις και εναλλακτικές προσεγγίσεις:
 - κυκλική οικονομία (επαναχρησιμοποίηση τοπικών πόρων),
 - οικονομία λειτουργικότητας και συνεργασίας,
 - αναγεννητική οικονομία,
 - κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία.
- Αυτές οι προσεγγίσεις ενισχύουν την οικονομική αυτονομία των έργων και την εδαφική τους εδραίωση.
- Προωθήστε τοπικά πειράματα: τρίτες θέσεις, αποκατεστημένες εγκαταλελειμμένες περιοχές, τοπικά κυκλώματα ή συμμετοχική αστική γεωργία.
- Ενθάρρυνση της συγκέντρωσης πόρων μεταξύ πολιτιστικών, συνεταιριστικών και οικονομικών φορέων για τη σταθεροποίηση των έργων και την ενίσχυση των αποτελεσμάτων τους.
- Προώθηση της εκπαίδευσης σε συνεργασία και της συμμετοχής των πολιτών, που αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την οικοδόμηση βιώσιμων και δυναμικών περιοχών.

Παράδειγμα 1

Πολιτιστικές ερημιές και ζωντανή κληρονομιά

Σκοπός

Αποκατάσταση εγκαταλελειμμένων εγκαταστάσεων ή κτιρίων πολιτιστικής κληρονομιάς για τη δημιουργία πειραματικών πολιτιστικών και τουριστικών χώρων, ενισχύοντας τους κοινωνικούς δεσμούς και προωθώντας τη ζωντανή κληρονομιά.

Μέθοδος

- Ανακαίνιση και ανάπτυξη χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς για τη φιλοξενία καλλιτεχνικών κατοικιών, συμμετοχικών εργαστηρίων και πολιτιστικών περιηγήσεων.
- Οργανώστε διασκεδαστικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες που συνδυάζουν την κλασική και τη σύγχρονη κληρονομιά.
- Ενσωμάτωση της περιφερειακής κληρονομιάς για τη διεύρυνση του εύρους της τουριστικής εμπειρίας.

Συμμετέχοντες ηθοποιοί

- Τοπικές αρχές και υπηρεσίες πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Πολιτιστικοί και καλλιτεχνικοί σύλλογοι.
- Κάτοικοι και νέοι, συν-κατασκευαστές των διαδρομών.
- Επιχειρηματίες τουρισμού και πάροχοι υπηρεσιών για διαμεσολάβηση και επικοινωνία

Αποτελέσματα

- Κληρονομιά που ζωντανεύει και είναι προσβάσιμη σε όλους.
- Δημιουργία χώρων για συναντήσεις και πειραματισμούς.
- Ανάπτυξη αυθεντικών και καθηλωτικών τουριστικών εμπειριών.
- Ενίσχυση των κοινωνικών δεσμών και της τοπικής ταυτότητας.

Μεταβιβασιμότητα

Εφαρμόσιμο σε οποιαδήποτε περιοχή με αχρησιμοποίητα κτίρια ή ερημιές.

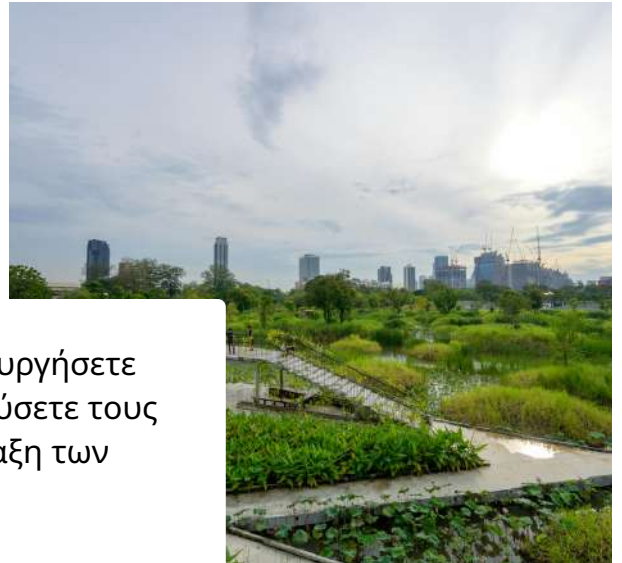
- Απαιτείται συντονισμός μεταξύ δημόσιων, πολιτιστικών και πολιτικών φορέων.
- Προσαρμόσιμο μοντέλο για τέχνες, αθλητισμό, βιομηχανική ή αρχιτεκτονική κληρονομιά.

Παράδειγμα 2

Αστική γεωργία και κοινωνική ένταξη

Σκοπός

Χρησιμοποιήστε την αστική γεωργία για να δημιουργήσετε μονοπάτια ανακάλυψης και συνάντησης, να ενισχύσετε τους κοινωνικούς δεσμούς και να ενθαρρύνετε την ένταξη των κατοίκων στην ανάπτυξη της περιοχής.

Μέθοδος

- Ανάπτυξη συμμετοχικών αστικών κήπων ενσωματωμένων σε τουριστικές ή εκπαιδευτικές διαδρομές.
- Οργάνωση εργαστηρίων και συλλογικών εκδηλώσεων (φύτευση, συγκομιδή, μαγείρεμα, περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση).
- Δημιουργία εκπαιδευτικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων διαμεσολάβησης για κατοίκους και επισκέπτες.

Συμμετέχοντες ηθοποιοί

Τοπικές αρχές και υπηρεσίες περιβαλλοντικού/αστικού σχεδιασμού.

- Σύλλογοι και συλλογικότητες πολιτών.
- Αστικοί αγρότες και δάσκαλοι.
- Επισκέπτες και τουρίστες που συμμετέχουν σε δραστηριότητες.

Αποτελέσματα

- Δημιουργία συλλογικών χώρων χωρίς αποκλεισμούς και συμμετοχής.
- Ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των γειτονιών και των κατοίκων.
- Οικειοποίηση δημόσιου χώρου και ευαισθητοποίηση σε περιβαλλοντικά και διατροφικά ζητήματα.
- Ανάπτυξη τοπικής κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας.

Μεταβιβασιμότητα

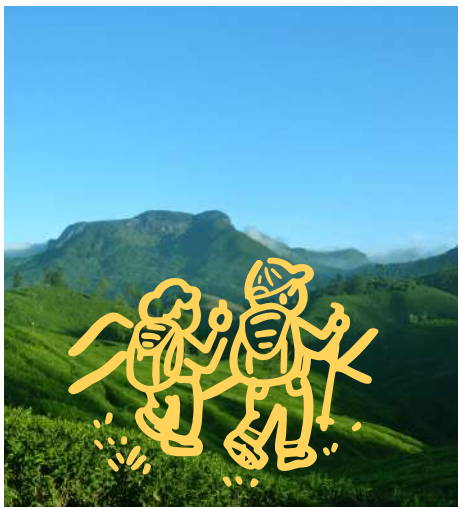
Εφαρμόσιμο σε οποιοδήποτε αστικό ή περιαστικό περιβάλλον με διαθέσιμη γη.

- Προωθεί τη συν-κατασκευή και τη συμμετοχή των πολιτών.
- Συμβατό με εκπαιδευτικό, οικολογικό και συμμετοχικό τουρισμό.

04

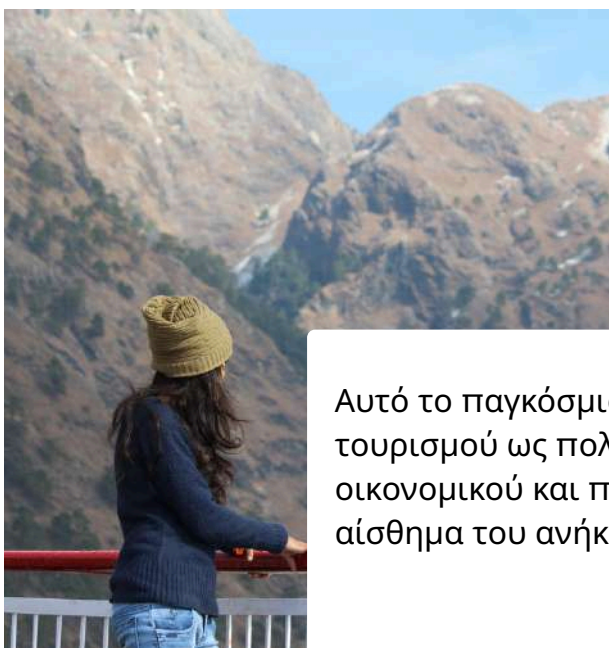
Εναλλακτικός τουρισμός

Εναλλακτικές πρωτοβουλίες μετατρέπουν τον τουρισμό σε μια πλούσια, αυθεντική και βιώσιμη εμπειρία. Αντί να επικεντρώνονται αποκλειστικά σε εμβληματικούς χώρους ή σε μεγάλες ροές επισκεπτών, αυτές οι προσεγγίσεις αξιοποιούν τους ανθρώπινους, πολιτιστικούς και κληρονομικούς πόρους της περιοχής για να δημιουργήσουν καθηλωτικές και συμμετοχικές εμπειρίες.

- Με τη συμμετοχή των κατοίκων της περιοχής, την προώθηση τεχνογνωσίας και τόπων που δεν είναι τόσο γνωστά, και την ενσωμάτωση των νέων και των τοπικών κοινοτήτων, αυτές οι πρωτοβουλίες ενθαρρύνουν τις συναντήσεις, τη μάθηση και τη διαγενεακή μετάδοση. Συμβάλλουν επίσης στην οικονομική και κοινωνική ευρωστία των περιοχών, περιορίζοντας την εξάρτηση από τις εξωτερικές ροές και διαφοροποιώντας το τοπικό εισόδημα.

Αυτό το παγκόσμιο όραμα καθιστά δυνατή την κατανόηση του τουρισμού ως πολυδιάστατου μοχλού: κοινωνικού, πολιτιστικού, οικονομικού και περιβαλλοντικού, ενισχύοντας παράλληλα το αίσθημα του ανήκειν των κατοίκων και την εδαφική συνοχή.

- Ο εναλλακτικός τουρισμός βασίζεται στην ιδέα ότι η εμπειρία και οι συναντήσεις βρίσκονται στην καρδιά της ανακάλυψης μιας περιοχής. Αυτές οι πρωτοβουλίες προσφέρουν στους κατοίκους και τους επισκέπτες καθηλωτικές εμπειρίες που διεγείρουν τον διάλογο, ενισχύουν τους κοινωνικούς δεσμούς και αναδεικνύουν τη μοναδικότητα της περιοχής.

Σημεία σκυροδέματος

- Αναζήτηση εναλλακτικών εμπειριών: Οι τουρίστες σήμερα αναζητούν κάτι διαφορετικό από τα παραδοσιακά αξιοθέατα (π.χ., την Place de la Bourse στο Μπορντό). Ακόμα και ένα μικρό ποσοστό που ενδιαφέρεται για τοπικές εμπειρίες μπορεί να εξασφαλίσει οικονομική βιωσιμότητα.
- Ανακάλυψη γειτονιών εκτός τουριστικού χάρτη: Αυτές οι περιοχές επιτρέπουν στους συμμετέχοντες να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στην ανακάλυψη, καθοδηγούμενοι από ντόπιους που φέρνουν τις γνώσεις και την προσωπική τους οπτική γωνία.
- Πολιτιστική και οπτικοακουστική επιρροή: Οι οπτικοακουστικές δημιουργίες επηρεάζουν άμεσα τον τουρισμό (π.χ., τοποθεσίες γυρισμάτων). Η ισορροπία μεταξύ πολιτιστικής προώθησης και εδαφικής προστασίας είναι απαραίτητη.
- Διατήρηση και μετάδοση τεχνογνωσίας: Παράδειγμα του πλοίου Argot, πρώην μονάδας παραγωγής αργύρου, το οποίο προωθεί την τεχνική κληρονομιά μέσω μουσείου, εργαστηρίων και πανεπιστημιακών συνεργασιών.
- Αστικοί περίπατοι και ο ρόλος των κατοίκων: Στο Μπορντό, το 90% των συμμετεχόντων προέρχονται από τη μητροπολιτική περιοχή. Οι ηγέτες των κατοίκων αλλάζουν την αντίληψη για τις γειτονιές και προωθούν τη διάδοση από στόμα σε στόμα.
- Επαγγελματική ένταξη και εμπλοκή των νέων: Οι συμμετέχοντες στις πεζοπορίες επωφελούνται από κοινωνικοεπαγγελματική κατάρτιση και βρίσκουν απασχόληση ή κατάρτιση στο 60% των περιπτώσεων.
- Συμμετοχή και εδαφική καινοτομία: Νέοι δημιουργούν και δοκιμάζουν νέους περιπατητικούς δρόμους, πειραματίζονται με την πολιτιστική κληρονομιά και τους δημόσιους χώρους, συμβάλλοντας στην τοπική αναζωογόνηση.
- Ποικιλομορφία χρήσεων και εξειδίκευση των γειτονιών: Ορισμένες περιοχές είναι ιδιαίτερα εξειδικευμένες (γραφεία, πολιτιστική κληρονομιά, επιχειρήσεις), γεγονός που απαιτεί προσαρμοσμένες λύσεις κινητικότητας και προσβασιμότητας.
- Ιδιοκτησία πολιτιστικής κληρονομιάς: Η παραδοσιακή κληρονομιά μπορεί να είναι άκαμπτη. Οι συμμετοχικές και διασκεδαστικές εμπειρίες επιτρέπουν στους κατοίκους και τους επισκέπτες να γίνουν παράγοντες στην προώθησή της.

Ο εναλλακτικός τουρισμός αποκαλύπτει ότι η συμμετοχή των κατοίκων και των τοπικών κοινοτήτων αποτελεί ουσιαστικό μοχλό για τη δημιουργία βιώσιμης κοινωνικής, πολιτιστικής και οικονομικής αξίας.

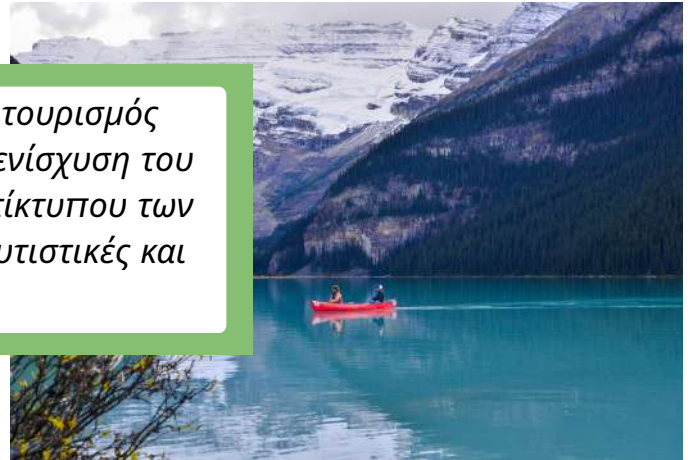
Αυτές οι δυναμικές έχουν πολλαπλές επιπτώσεις:

- Κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική αξία: Η συμμετοχή των κατοίκων δημιουργεί διαγενεακή, ριζωμένη και διαρκή αξία, η οποία διαπερνά τις γειτονιές και τις αγροτικές περιοχές.
- Διατήρηση της ζωντανής κληρονομιάς: Οι τοπικές πρωτοβουλίες συμβάλλουν στη διατήρηση και τη μετάδοση της τεχνογνωσίας και της κληρονομιάς, προωθώντας παράλληλα τη μάθηση και την άμεση εμπειρία για τους κατοίκους και τους επισκέπτες.
- Τοπική συνοχή και διάλογος: Τα συμμετοχικά έργα ενισχύουν τους κοινωνικούς δεσμούς και το αίσθημα του ανήκειν, δημιουργώντας θετικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ κατοίκων, νέων και επισκεπτών.
- Οικονομικές προκλήσεις: Η εύρεση ισορροπίας μεταξύ δημόσιων επιδοτήσεων, αυτοχρηματοδότησης και ιδιωτικών συμπράξεων παραμένει ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των έργων.
- Οικονομική ευρωστία και εδαφική ανθεκτικότητα: Η τοπική ανάπτυξη συμβάλλει στη μείωση της οικονομικής εξάρτησης από τους ξένους επισκέπτες, ένα ζήτημα που επισημάνθηκε από την κρίση της Covid, ενώ παράλληλα διαφοροποιεί το εισόδημα και τις ευκαιρίες για τους κατοίκους.

Ευκαιρίες

Οι τοπικές πρωτοβουλίες και ο εναλλακτικός τουρισμός προσφέρουν πολυάριθμες ευκαιρίες για την ενίσχυση του κοινωνικού, πολιτιστικού και οικονομικού αντίκτυπου των περιοχών, δημιουργώντας παράλληλα εμπλουτιστικές και βιώσιμες εμπειρίες.

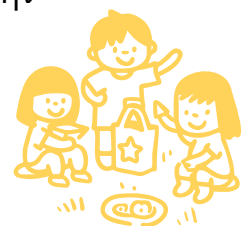
Συγκεκριμένα σημεία:

Πρωθήστε καθηλωτικές εμπειρίες: Ενθαρρύνετε ταξίδια εκτός πεπατημένης για να αποκαλύψετε λιγότερο γνωστές γειτονιές και μέρη και δημιουργήστε αυθεντικές αλληλεπιδράσεις με τους ντόπιους.

- Ενίσχυση της πολιτιστικής και κληρονομικής επιρροής: Ενσωμάτωση χώρων εμπειρογνωμοσύνης, ιστορικών χώρων ή οπτικοακουστικών χώρων σε συμμετοχικές και ελκυστικές τουριστικές διαδρομές.
- Ανάπτυξη της ένταξης και της συμμετοχής των νέων: Εκπαίδευση τοπικών συντονιστών, νέων διαμεσολαβητών και προσκόπων για τον σχεδιασμό και την καθοδήγηση τουριστικών εμπειριών.
- Προώθηση της τοπικής οικονομικής ευρωστίας: Διαφοροποίηση των πηγών εισοδήματος, περιορισμός της εξάρτησης από τον διεθνή τουρισμό και υποστήριξη των τοπικών οικονομικών φορέων μέσω μικτών μοντέλων (αυτοχρηματοδότηση, επιδοτήσεις, συμπράξεις).
- Ενθάρρυνση της εδαφικής καινοτομίας: Πειραματιστείτε με συμμετοχικά, αθλητικά, πολιτιστικά ή καλλιτεχνικά έργα και κινητοποιήστε τους κατοίκους να δοκιμάσουν νέες μορφές τουρισμού και να ενισχύσουν την κοινωνική συνοχή.

Προτάσεις

Είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο που να διευκολύνει την τοπική συμμετοχή, τη συνεργασία, τη συν-κατασκευή και τη βιωσιμότητα των πρωτοβουλιών. Αυτές οι προτάσεις πρέπει να ενισχύουν την εμπειρία, τις συναντήσεις και τη μάθηση στην περιοχή, υποστηρίζοντας παράλληλα την τοπική οικονομία, την επαγγελματική ένταξη και τους κοινωνικούς δεσμούς. Για να είναι αποτελεσματικές, απαιτούν κατάλληλη πολιτική υποστήριξη: ευέλικτους μηχανισμούς από τη βάση προς την κορυφή που αφήνουν περιθώρια για πρωτοβουλίες πολιτών και κοινότητας, αντί για δυσκίνητες και πολύπλοκες εδαφικές, εθνικές ή ευρωπαϊκές πολιτικές.

Σημεία σκυροδέματος

- Ενίσχυση της συν-κατασκευής με τους κατοίκους: Εργαστήρια πολιτών, συμμετοχικές έρευνες και τοπική διαμεσολάβηση για τον σχεδιασμό τουριστικών διαδρομών και εμπειριών που ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες της κοινότητας.
- Δημιουργία βιώσιμων οικονομικών μοντέλων: Συνδυασμός αυτοχρηματοδότησης, επιδοτήσεων και ιδιωτικών συμπράξεων για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των έργων, αντλώντας έμπνευση από την κυκλική, λειτουργική, κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία.
- Διαφοροποίηση των τουριστικών εμπειριών: Ενσωμάτωση της πολιτιστικής κληρονομιάς, του αθλητισμού, του πολιτισμού και των τοπικών πρωτοβουλιών για τη δημιουργία καθηλωτικών και αυθεντικών ταξιδιών, πέρα από τα παραδοσιακά κυκλώματα.
- Προώθηση των μαθητειών και της επαγγελματικής ένταξης: Εκπαίδευση νέων και κατοίκων για να ηγηθούν τουριστικών εμπειριών, ενισχύοντας παράλληλα την απασχολησιμότητά τους και την εδαφική τους δέσμευση.
- Διευκόλυνση της κινητικότητας και της πρόσβασης: Προσαρμογή των υποδομών και των διαδρομών έτσι ώστε οι επισκέπτες και οι κάτοικοι να μπορούν εύκολα και βιώσιμα να ανακαλύψουν όλες τις περιοχές της περιοχής.
- Ενίσχυση του διαλόγου και της κοινωνικής συνοχής: Προώθηση έργων που φέρνουν κοντά κατοίκους και επισκέπτες, ενθαρρύνουν τις ανταλλαγές μεταξύ γενεών και βελτιώνουν το αίσθημα του ανήκειν στην περιοχή.

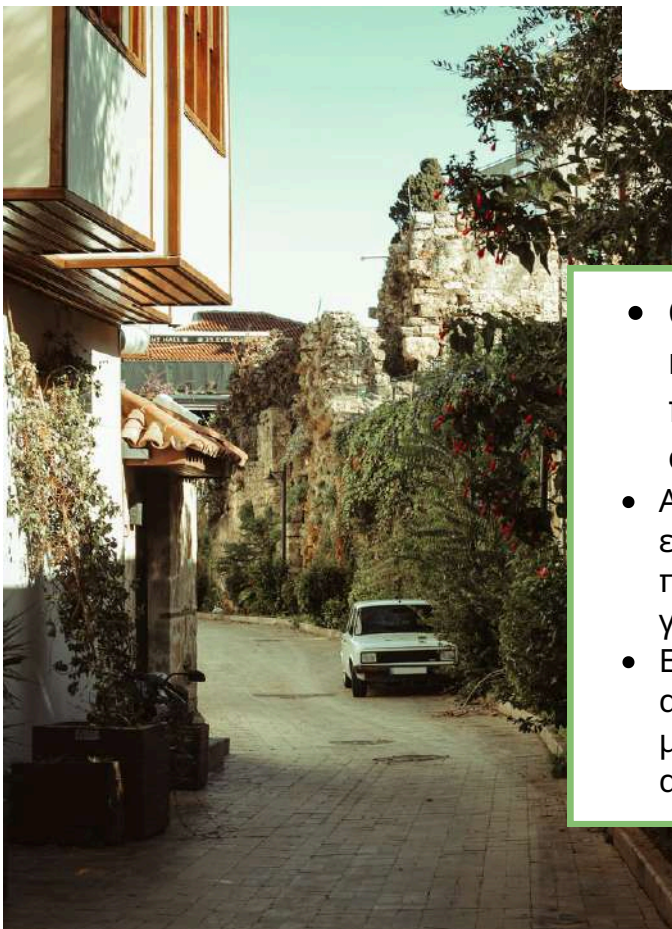
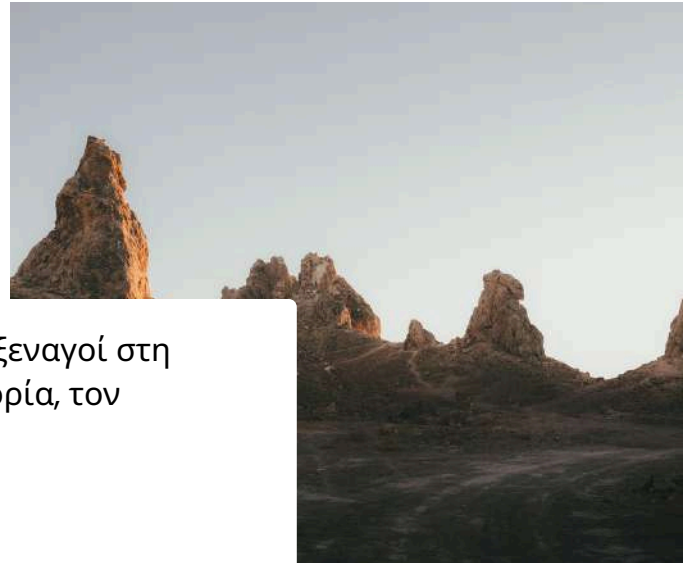

Παράδειγμ

Μπῆαστίν (Παρίσι και Διεθνές)

Σκοπός

Εκπαιδεύστε τους κατοίκους ώστε να γίνουν ξεναγοί στη γειτονιά τους και προωθήστε την τοπική ιστορία, τον πολιτισμό και τη μνήμη.

Μέθοδος

- Οργανοση στην εκπαίδευση των κατοίκων ώστε να γίνουν πολιτιστικοί μεσολαβητές και οδηγοί.
- Αναπτύξη στις θεματικές περιηγήσεις, εστιάζοντας στην καθημερινή ζωή, τους πολιτισμούς και τις τοπικές ιστορίες αντί για κλασικά μνημεία.
- Ενθαρρύνση για τους συμμετέχοντες να αφηγηθούν τις ιστορίες της γειτονιάς τους μέσα από τη δική τους οπτική γωνία και αυτήν της κοινότητας.

Συμμετέχοντες

Τοπικοί σύλλογοι και πολιτιστικοί φορείς.

- Ντόπιοι εκπαιδευμένοι ως οδηγοί.
- Ντόπιοι και διεθνείς επισκέπτες.
- Θεσμικοί ή εκπαιδευτικοί εταίροι για υλικοτεχνική και οικονομική υποστήριξη.

Αποτελέσματα

Ανακάλυψη πολυπολιτισμικών γειτονιών και νέες προοπτικές για τους επισκέπτες.

- Ενίσχυση του αισθήματος του ανήκειν και της τοπικής υπερηφάνειας για τους κατοίκους.
- Δημιουργία νέων επαγγελμάτων και επαγγελματικών ευκαιριών στην πολιτισμική διαμεσολάβηση.

Μεταβιβασιμότητα

Μοντέλο εφαρμόσιμο σε οποιαδήποτε αστική περιοχή με πολιτιστικό και κοινωνικό πλούτο προς προώθηση.

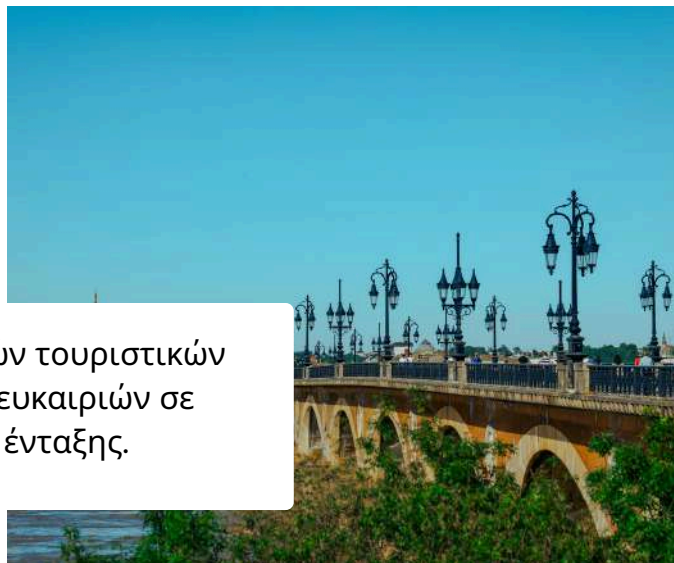
- Απαιτείται εκπαίδευση και υποστήριξη των ενοίκων για να διασφαλιστεί η ποιότητα των μαθημάτων.
- Μπορεί να προσαρμοστεί σε άλλες πόλεις ή διεθνή περιβάλλοντα.

Παράδειγμα

Η αστική εναλλακτική στο Μπορντό

Σκοπός

Προώθηση γειτονιών εκτός των παραδοσιακών τουριστικών κυκλωμάτων και προσφορά επαγγελματικών ευκαιριών σε νέους και κατοίκους που βρίσκονται σε φάση ένταξης.

Μέθοδος

- Οργανώστε ξεναγήσεις από κατοίκους ή νέους σε φάση ένταξης.
- Ενσωματώστε θεματικές περιηγήσεις σχετικά με τον τοπικό πολιτισμό, την κληρονομιά και τη ζωή στη γειτονιά.
- Αναπτύξτε πρακτικές δεξιότητες στη διαμεσολάβηση, τη διευκόλυνση και τη διαχείριση εκδηλώσεων.

Συμμετέχοντες

Τοπικές ενώσεις και δομές επαγγελματικής ένταξης.

- Νέοι και κάτοικοι της περιοχής.
- Τοπικές αρχές για υποστήριξη και προώθηση.

Αποτελέσματα

- Περισσότερο από το 60% των συμμετεχόντων βρίσκουν εργασία ή συνεχίζουν την εκπαίδευσή τους μετά τη συμμετοχή τους.
- Ενίσχυση των κοινωνικών δεσμών μεταξύ κατοίκων και επισκεπτών.
- Προώθηση παραμελημένων γειτονιών και αυξημένη τοπική υπερηφάνεια.

Μεταβιβασιμότητα

Προσαρμόσιμο σε άλλες πόλεις ή αστικές γειτονιές με κινητοποιημένους τοπικούς πληθυσμούς.

- Μπορεί να συνδυαστεί με προγράμματα επαγγελματικής ένταξης και πολιτιστικές πρωτοβουλίες.

Παράδειγμα

Εξαιρετική Συνοδεία (Μπορντό)

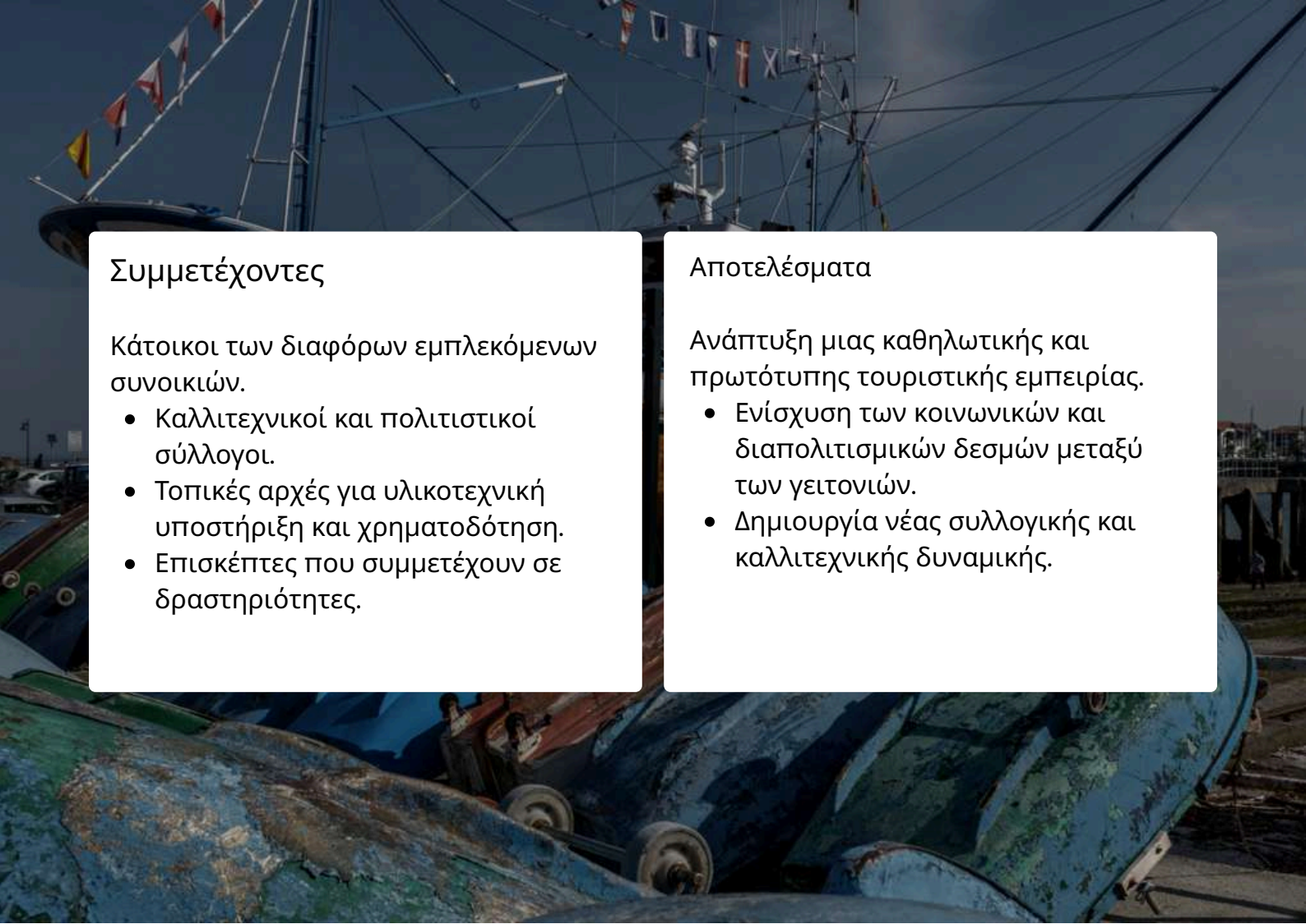
Σκοπός

Προώθηση της πολιτιστικής συν-οικοδόμησης και των κοινωνικών δεσμών μεταξύ διαφόρων αστικών περιοχών μέσω του τουρισμού και της τέχνης.

Μέθοδος

- Δημιουργήστε ένα συνεργατικό πρόγραμμα όπου οι κάτοικοι καθορίζουν τις δραστηριότητες και την υποδοχή των επισκεπτών.
- Δημιουργία καλλιτεχνικών κατοικιών και εργαστηρίων διαμεσολάβησης για την τόνωση της δημιουργικότητας και των πολιτιστικών ανταλλαγών.
- Ενθαρρύνετε την εμβαθυντική και συλλογική ανακάλυψη της περιοχής.

Συμμετέχοντες

Κάτοικοι των διαφόρων εμπλεκόμενων συνοικιών.

- Καλλιτεχνικοί και πολιτιστικοί σύλλογοι.
- Τοπικές αρχές για υλικοτεχνική υποστήριξη και χρηματοδότηση.
- Επισκέπτες που συμμετέχουν σε δραστηριότητες.

Αποτελέσματα

Ανάπτυξη μιας καθηλωτικής και πρωτότυπης τουριστικής εμπειρίας.

- Ενίσχυση των κοινωνικών και διαπολιτισμικών δεσμών μεταξύ των γειτονιών.
- Δημιουργία νέας συλλογικής και καλλιτεχνικής δυναμικής.

Μεταβιβασιμότητα

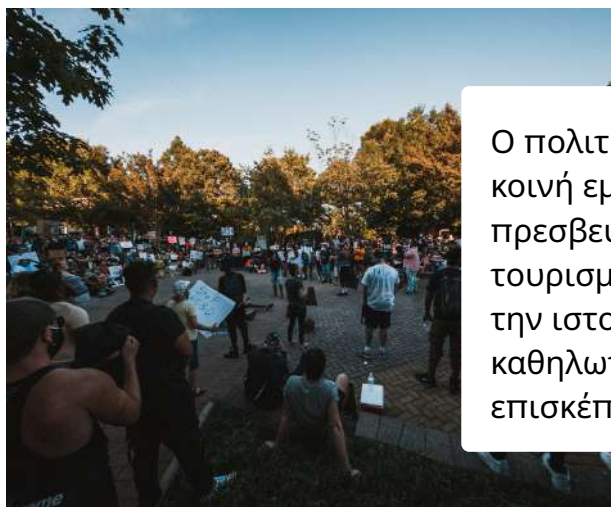
Εφαρμόσιμο σε οποιοδήποτε αστικό περιβάλλον όπου μπορούν να συνεργαστούν πολλαπλές κοινότητες.

- Απαιτείται ένας τρίτος μεσολαβητής για τον συντονισμό των φορέων και την υποστήριξη της συν-κατασκευής.
- Προσαρμόσιμο μοντέλο για άλλους τύπους συμμετοχικών πολιτιστικών ή τουριστικών εκδηλώσεων.

05

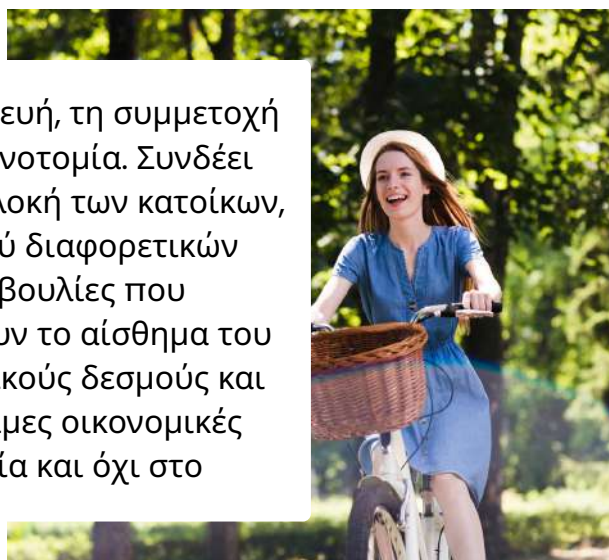
Πολιτιστικός διάλογος και συμμετοχικός τουρισμός

Ο πολιτιστικός διάλογος μετατρέπει τον τουρισμό σε μια κοινή εμπειρία όπου οι ντόπιοι γίνονται οι κύριοι πρεσβευτές της περιοχής τους. Αντί να υπόκεινται στον τουρισμό, γίνονται ενεργοί συμμετέχοντες, προωθώντας την ιστορία και την εμπειρία τους και δημιουργώντας καθηλωτικές και αυθεντικές εμπειρίες για τους επισκέπτες.

- Αυτή η προσέγγιση βασίζεται στη συν-κατασκευή, τη συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων και την πρακτική καινοτομία. Συνδέει την συμφωνημένη ελκυστικότητα και την εμπλοκή των κατοίκων, ενώ παράλληλα ενισχύει τη συνεργασία μεταξύ διαφορετικών τομέων και ενδιαφερόμενων μερών. Οι πρωτοβουλίες που βασίζονται στον πολιτιστικό διάλογο ενισχύουν το αίσθημα του ανήκειν των κατοίκων, τονώνουν τους κοινωνικούς δεσμούς και τη διαπολιτισμική μάθηση και ανοίγουν βιώσιμες οικονομικές ευκαιρίες που επικεντρώνονται στη συνεργασία και όχι στο άμεσο κέρδος.

Επιπλέον οφέλη

- Ο πολιτιστικός διάλογος διεγείρει τη δημιουργικότητα, προωθεί ποικίλους τρόπους έκφρασης και προσφέρει νέους τρόπους θέασης, κοινοποίησης και βίωσης της περιοχής και των ριζών κάποιου. Μέσα από μια ποικιλία πολιτιστικών δραστηριοτήτων, μεταμορφώνει την άποψή μας για τον κόσμο και τον τρόπο που τον κατοικούμε. Φέρνει επίσης χαρά σπάζοντας τις μορφές και τη λογική του παραδοσιακού τουρισμού, ο οποίος τείνει να μετατρέπει τους επισκέπτες σε παθητικούς καταναλωτές. Αντίθετα, ο πολιτιστικός διάλογος προσκαλεί όλους να βιώσουν σε βάθος την περιοχή, να γίνουν ενεργοί συμμετέχοντες στην εμπειρία, να αλληλεπιδράσουν με τους κατοίκους της περιοχής και να συνδεθούν αυθεντικά με την τοπική ιστορία, την τεχνογνωσία και τους πολιτισμούς.

- Ο συμμετοχικός τουρισμός που βασίζεται στον πολιτιστικό διάλογο δείχνει ότι η άμεση συμμετοχή των κατοίκων της περιοχής, μερικές φορές ακόμη και των παιδιών, μεταμορφώνει τον τρόπο με τον οποίο γίνονται αντιληπτές και αξιολογούνται οι περιοχές. Αυτή η προσέγγιση δημιουργεί μια εμπειρία όπου η συνάντηση, η ανταλλαγή και η συνδημιουργία βρίσκονται στο επίκεντρο της τουριστικής εμπειρίας.

Σημεία σκυροδέματος

- Οι κάτοικοι ως πρεσβευτές: Οι τοπικές κοινότητες παράγουν τις δικές τους τουριστικές αναπαραστάσεις και αποφασίζουν τι θέλουν να μοιραστούν με τους επισκέπτες.
- Παιδικός τουρισμός και συν-κατασκευή: Παράδειγμα ταξιδιωτικού γραφείου με ποδήλατο για παιδιά, που αναπτύχθηκε με συμμετοχικό εργαστήριο και την άμεση συμμετοχή παιδιών και κατοίκων.
- Τοπική και πρακτική καινοτομία: Οι πρωτοβουλίες δίνουν προτεραιότητα στη δημιουργικότητα και τη βιωσιμότητα (π.χ. ανακυκλωμένα ποδήλατα, βαλίτσες από μουςαμάδες φορτηγών) αντί για την τεχνολογία ή το κέρδος.
- Ισορροπία μεταξύ βιωσιμότητας και ελκυστικότητας: Ορισμένες εταιρείες εξακολουθούν να προσφέρουν ταξίδια μεγάλων αποστάσεων, ενώ άλλες, πιο τοπικές και βιώσιμες, πειραματίζονται με ανθεκτικά και δημιουργικά μοντέλα.
- Αλλαγές συμπεριφοράς: Π.χ. Γερμανία: η δημιουργία πανεπιστημιακών εδρών στον ποδηλατικό σχεδιασμό καθιστά δυνατή την πρόβλεψη του μετασχηματισμού των αστικών συμπεριφορών μακροπρόθεσμα.
- Δημιουργικότητα και ποικιλομορφία: Τα έργα ενθαρρύνουν πολλαπλές μορφές πολιτιστικής και καλλιτεχνικής έκφρασης, επιτρέποντας στους ανθρώπους να ανακαλύψουν και να μοιραστούν την περιοχή με ποικίλους τρόπους.

Ανάλυση

Ο πολιτιστικός διάλογος καταδεικνύει ότι ο τουρισμός μπορεί να αποτελέσει μοχλό κοινωνικής, διαπολιτισμικής και δημιουργικής συνοχής. Η συμμετοχή των ντόπιων ως μεσολαβητών και δημιουργών εμπειριών επιτρέπει την άμεση, αυθεντική και ανταποδοτική επαφή για τις τοπικές κοινότητες.

Συγκεκριμένα σημεία:

- Κοινωνική και διαπολιτισμική συνοχή: Τα έργα προωθούν τις ανταλλαγές μεταξύ κατοίκων και επισκεπτών, δημιουργώντας έναν διαρκή δεσμό και ενισχύοντας την τοπική πολιτιστική ταυτότητα.
- Ενδυνάμωση και αυτονομία των κατοίκων: Ο τουρισμός γίνεται πηγή χαράς και μάθησης για τους κατοίκους, οι οποίοι διατηρούν τον έλεγχο της περιοχής τους και της ιστορίας της.
- Καινοτομία και τοπική ανθεκτικότητα: Οι πρωτοβουλίες ενθαρρύνουν βιώσιμες και δημιουργικές πρακτικές, προσαρμοσμένες στο τοπικό πλαίσιο, αντί να αντιγράφουν τυποποιημένα μοντέλα.
- Συνεργασία πολλαπλών ενδιαφερομένων μερών: Η επιτυχία αυτών των έργων βασίζεται στην ανταλλαγή γνώσεων και πόρων μεταξύ κατοίκων, ενώσεων, τοπικών επιχειρήσεων και ιδρυμάτων.
- Εκπαιδευτικός αντίκτυπος: Η συμμετοχή παιδιών και νέων στη δημιουργία τουριστικών εμπειριών προάγει την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την ευαισθητοποίηση σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά και τη βιωσιμότητα.
- Τόνωση της δημιουργικότητας και της ποικιλομορφίας: Πολλαπλές πολιτιστικές δραστηριότητες μας επιτρέπουν να ανακαλύψουμε ξανά την περιοχή, να εκφράσουμε τις ρίζες μας και να αλλάξουμε τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε και κατοικούμε τον κόσμο.

Ευκαιρίες

Ο πολιτιστικός διάλογος προσφέρει πολυάριθμες ευκαιρίες για να μετατραπεί ο τουρισμός σε μοχλό βιώσιμης, χωρίς αποκλεισμούς και συμμετοχικής ανάπτυξης. Αυτές οι εμπειρίες ενισχύουν την τοπική ταυτότητα, τονώνουν την καινοτομία και προωθούν τις συνεργατικές οικονομικές πρακτικές.

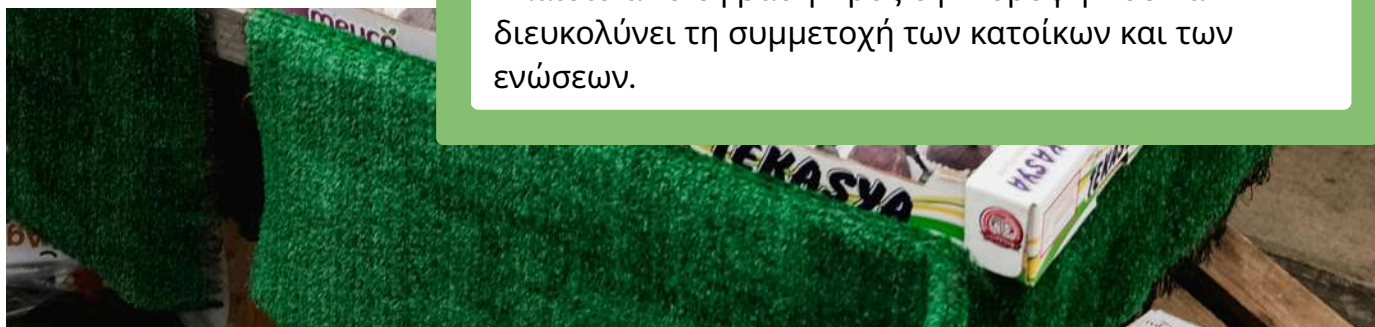
Συγκεκριμένα σημεία:

- Διαπολιτισμικές και συμμετοχικές περιηγήσεις: Ανάπτυξη περιηγήσεων και εκδηλώσεων που επιτρέπουν στους επισκέπτες να συναντούν απευθείας τους ντόπιους και να ανακαλύπτουν την περιοχή με έναν καθηλωτικό τρόπο.
- Εκπαίδευση στην πολιτισμική διαμεσολάβηση: Εκπαίδευση κατοίκων στην τοπική αφήγηση ιστοριών, τη μετάδοση τεχνογνωσίας και την προώθηση κοινοτικών πρωτοβουλιών.
- Εκπαιδευτικός τουρισμός για παιδιά και νέους: Ενσωμάτωση των παιδιών σε έργα ανακάλυψης και συν-κατασκευής για την τόνωση της δημιουργικότητας, της υπευθυνότητας και της εδαφικής δέσμευσης.
- Συνεργασία και οικονομική βιωσιμότητα: Δημιουργία οικονομικών μοντέλων που βασίζονται στη συνεργασία μεταξύ των φορέων, σε πρωτοβουλίες αλληλεγγύης και στη βιωσιμότητα αντί για άμεσο κέρδος.
- Διεθνής προσβασιμότητα: Μεταφράστε υλικό και διαδρομές για να διευκολύνετε την κατανόηση και την πρόσβαση για τους ξένους επισκέπτες.
- Πρακτική καινοτομία: Ενθαρρύνετε απλές, επιτόπιες λύσεις που παρέχουν άμεσα οφέλη στους κατοίκους και τους επισκέπτες.
- Πολιτιστική ποικιλομορφία και δημιουργική έκφραση: Αξιοποίηση διαφορετικών τρόπων πολιτιστικών δραστηριοτήτων για την προσφορά ποικίλων εμπειριών και τον εμπλουτισμό της αντίληψης για την περιοχή και τους κατοίκους της.

Ευκαιρίες

Για τη μεγιστοποίηση του αντίκτυπου του πολιτισμικού διαλόγου, είναι απαραίτητο να υποστηριχθούν οι τοπικές πρωτοβουλίες και να δημιουργηθεί ένα ευέλικτο, πολιτικό και θεσμικό πλαίσιο από τη βάση προς την κορυφή που να διευκολύνει τη συμμετοχή των κατοίκων και των ενώσεων.

Συγκεκριμένα σημεία:

- Ενθάρρυνση της τοπικής συν-κατασκευής: Συμμετοχικά εργαστήρια, έρευνες πολιτών και εργαστήρια, καθώς και πολιτιστική διαμεσολάβηση για τη συν-δημιουργία τουριστικών διαδρομών προσαρμοσμένων στις τοπικές ανάγκες και ιστορίες.
- Υποστήριξη βιώσιμων και δημιουργικών πρωτοβουλιών: Προώθηση πειραματικών έργων, αναβάθμισης, ήπιας κινητικότητας και εκπαιδευτικών εμπειριών.
- Εκπαίδευση και υποστήριξη τοπικών διαμεσολαβητών: Ανάπτυξη κατάρτισης για τους κατοίκους και τους νέους, ώστε να γίνουν πολιτιστικοί ηγέτες και οδηγοί στην περιοχή τους.
- Δημιουργήστε συνεργατικά οικονομικά μοντέλα: Συνδυάστε την αυτοχρηματοδότηση, τις επιδοτήσεις και τις συνεργασίες για να διασφαλίσετε τη βιωσιμότητα των έργων, με έμφαση στη βιωσιμότητα, την αλληλεγγύη και την τοπική αναγέννηση.
- Διευκόλυνση της κινητικότητας και της πρόσβασης: Προσαρμογή των υποδομών ώστε να μπορούν οι κάτοικοι και οι επισκέπτες να συμμετέχουν πλήρως στις τουριστικές εμπειρίες.
- Προώθηση του διαπολιτισμικού και διαγενεακού διαλόγου: Διοργάνωση εκδηλώσεων και περιηγήσεων που φέρνουν κοντά κατοίκους, παιδιά και επισκέπτες και προωθούν την πολιτιστική ταυτότητα της περιοχής.
- Ενίσχυση της δημιουργικότητας και της ποικιλομορφίας των εμπειριών: Ενθάρρυνση διαφορετικών μορφών καλλιτεχνικής και πολιτιστικής έκφρασης για να αλλάξουμε την άποψή μας για την περιοχή και να εμπλουτίσουμε τον τρόπο που βιώνουμε τον κόσμο.

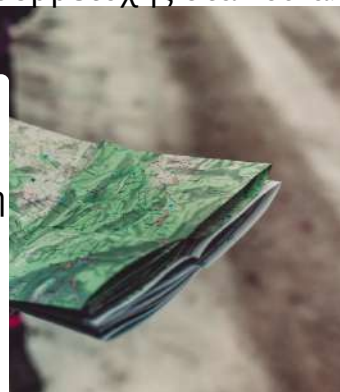
06

Νέα αστικά επαγγέλματα

Νέα αστικά επαγγέλματα αναδύονται στη διασταύρωση του τουρισμού, της πολιτιστικής διαμεσολάβησης και της τοπικής εμπλοκής. Μεταμορφώνουν τον τρόπο με τον οποίο οι κάτοικοι και οι νέοι αλληλεπιδρούν με τις κοινότητές τους, προσφέροντάς τους επαγγελματικές ευκαιρίες και προωθώντας τις γνώσεις και την εμπειρία τους. Αυτά τα επαγγέλματα συμβάλλουν στην αναζωογόνηση των πόλεων, στην κοινωνική συνοχή και στην πολιτιστική ελκυστικότητα, αντιμετωπίζοντας παράλληλα τις προκλήσεις της ένταξης, της ένταξης και της συμμετοχής στα κοινά.

- Πέρα από τη διαμεσολάβηση και την τουριστική υποστήριξη, αυτά τα επαγγέλματα αντιπροσωπεύουν μια μοναδική ευκαιρία για τη διατήρηση της τυπικής τεχνογνωσίας της περιοχής και τη μετάδοση μιας ζωντανής άυλης κληρονομιάς. Επιτρέπουν στις τοπικές παραδόσεις να διαιωνίσουν, προωθούν τις μοναδικές δεξιότητες κάθε γειτονιάς ή περιοχής και αποτελούν έναν ουσιαστικό σύνδεσμο με τις ρίζες και την ταυτότητα των κοινοτήτων.

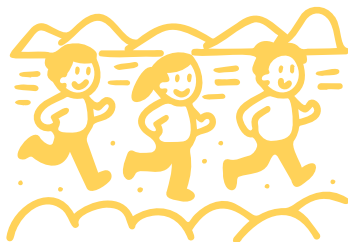
- Παίζουν επίσης καθοριστικό ρόλο στην αναζωογόνηση συχνά αρνητικών γειτονιών της πόλης, συμβάλλοντας στην αλλαγή νοοτροπίας και στην αναζωογόνηση αυτών των χώρων. Αυτά τα επαγγέλματα καθιστούν τη γνώση προσβάσιμη σε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους, διεγείρουν τη συλλογική και ατομική φαντασία και μετατρέπουν τις αρνητικές αντιλήψεις σε ευκαιρίες για την ανάκτηση και την εξερεύνηση του περιβάλλοντός τους.

- Ενσωματώνοντας αυτά τα επαγγέλματα σε δομημένες και βιώσιμες επαγγελματικές πορείες, οι πόλεις μπορούν να υποστηρίξουν ουσιαστική απασχόληση, να ενισχύσουν τον διάλογο, να ενθαρρύνουν την έκπληξη και την ανακάλυψη μεταξύ κατοίκων και επισκεπτών, να τονώσουν την τοπική δημιουργικότητα και καινοτομία και να συμβάλουν στη διαγενεακή μετάδοση πολιτιστικών γνώσεων και πρακτικών. Αυτές οι πρωτοβουλίες προσφέρουν επίσης καθηλωτικές τουριστικές εμπειρίες, όπου ο κύριος δρών δεν είναι μόνο ο επισκέπτης, αλλά και ο κάτοικος που γίνεται μεσολαβητής, πρεσβευτής και ζωντανός φύλακας της περιοχής του, συμμετέχοντας παράλληλα ενεργά στην οικοδόμηση μιας θετικής συλλογικής φαντασίας και στην ενίσχυση του περιβάλλοντός της.

Γεγονότα

Αυτά τα νέα αστικά επαγγέλματα βασίζονται σε συγκεκριμένες εμπειρίες όπου ο κάτοικος γίνεται μεσολαβητής και παράγοντας στον τουρισμό:

- Διαμεσολαβητές οικοτουρισμού και ξεναγοί μαγειρικής: διοργανώνουν εκδρομές, εργαστήρια και συμμετοχικές επισκέψεις, συνδυάζοντας την τοπική γνώση και την επαγγελματική ένταξη.
- Εκπαιδευμένοι πρόσκοποι και κάτοικοι: Στο Μπορντό, οι κάτοικοι γίνονται αρχηγοί αστικών περιηγήσεων με τα πόδια, καθοδηγώντας τουρίστες και ντόπιους σε γειτονιές εκτός των συνηθισμένων. Εκπαίδευση και τοπική συμμετοχή: Αυτά τα επαγγέλματα συνδυάζουν μαθητεία, πολιτιστική προσφορά και κοινωνική συμμετοχή, συμβάλλοντας στην κοινωνική συνοχή.
- Εμπνευστικά παραδείγματα:
- Friche de Mai στη Μασσαλία: σε μια από τις φτωχότερες γειτονιές της Ευρώπης, αυτή η πολιτιστική ερημιά προσφέρει πλέον μια πληθώρα καλλιτεχνικών, πολιτιστικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων σε κατοίκους και επισκέπτες, μεταμορφώνοντας την εικόνα της γειτονιάς και δημιουργώντας έναν χώρο για διαγενεακές ανταλλαγές.
- Εστιατόριο Les Beaux Mets σε φυλακή στη Μασσαλία: αυτό το έργο επιτρέπει στους κρατούμενους να μάθουν ένα επάγγελμα στην εστίαση, προσφέροντάς τους νέες ευκαιρίες επανένταξης μετά την αποφυλάκισή τους και δημιουργώντας έναν ισχυρό κοινωνικό δεσμό με την κοινότητα.
- Έργα Ντάργουιν (Μπορντό), πρωτοβουλίες Greeters (ξεναγήσεις με ξεναγό τους κατοίκους) και συμμετοχικές περιηγήσεις που συνδυάζουν την πολιτιστική κληρονομιά, τον αθλητισμό και τον πολιτισμό.

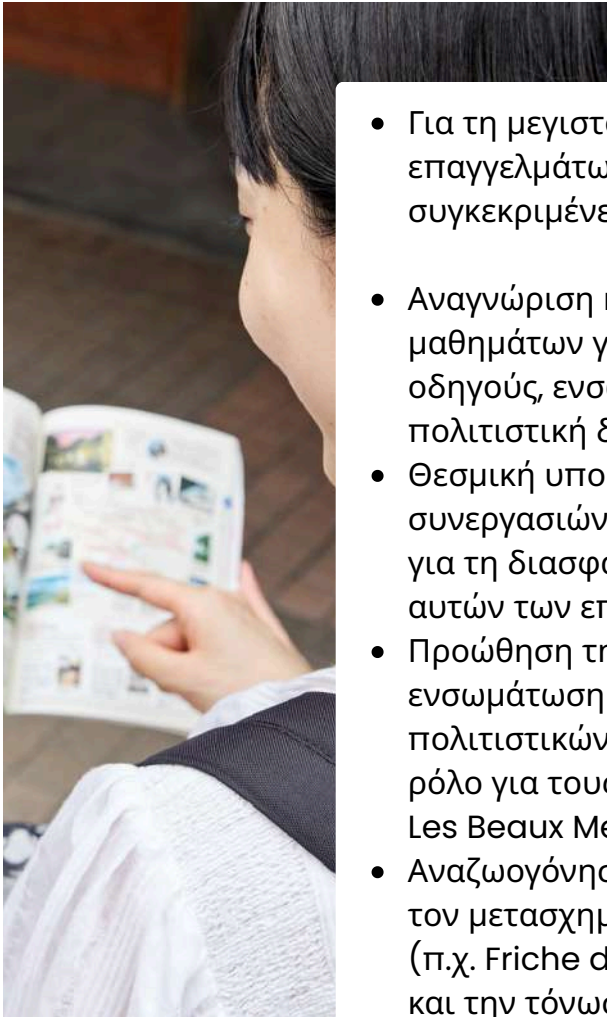
Ανάλυση

- Αυτά τα επαγγέλματα ανταποκρίνονται σε μια τριπλή κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική πρόκληση:
- Ένταξη και συμπερίληψη: προσφέρουν συγκεκριμένες επαγγελματικές ευκαιρίες σε νέους, ενοίκους και κρατούμενους, οι οποίοι μερικές φορές βρίσκονται μακριά από την παραδοσιακή απασχόληση.
- Αναζωογόνηση και ελκυστικότητα: μεταμορφώνοντας γειτονιές που δεν έχουν αντιληφθεί καλά (όπως η Friche de Mai), ζωντανεύουν τους αστικούς χώρους, ενθαρρύνουν την περιέργεια και διεγείρουν τη συλλογική φαντασία.
- Μετάδοση και διατήρηση της τεχνογνωσίας: επιτρέπουν την προώθηση μοναδικών δεξιοτήτων, παραδόσεων και άυλης κληρονομιάς, διασφαλίζοντας τη διαγενεακή συνέχεια.
- Συμμετοχή και διαμεσολάβηση των πολιτών: οι κάτοικοι γίνονται πρεσβευτές της περιοχής τους, ενισχύοντας τον διάλογο και τη συνεργασία μεταξύ των κοινοτήτων και των επισκεπτών.
- Προκλήσεις: Αυτά τα επαγγέλματα απαιτούν δομημένη υποστήριξη, με μαθήματα κατάρτισης, σταθερή χρηματοδότηση και θεσμική αναγνώριση.

Ευκαιρίες

- Η εμφάνιση αυτών των επαγγελμάτων ανοίγει νέες προοπτικές για τις αστικές περιοχές:
- Ανάπτυξη βιώσιμων θέσεων εργασίας: επαγγελματοποίηση των ρόλων των διαμεσολαβητών, των προσκόπων, των οδηγών και των συντονιστών για τη δημιουργία πιστοποιημένων και σταθερών μονοπατιών.
- Προώθηση της ζωντανής κληρονομιάς: ενσωμάτωση της τοπικής τεχνογνωσίας, των παραδόσεων και των κοινωνικών πρωτοβουλιών στις τουριστικές και πολιτιστικές εμπειρίες.
- Αναζωογόνηση γειτονιών: επαναφορά ζωής σε χώρους που δεν έχουν αντιληφθεί καλά, δημιουργία έκπληξης και διέγερση της συλλογικής φαντασίας (Friche de Mai, εστιατόριο Les Beaux Mets).
- Δημιουργικότητα και καινοτομία: επιτρέποντας στους κατοίκους να δοκιμάσουν και να προσφέρουν νέες πολιτιστικές και τουριστικές δραστηριότητες.
- Διάλογος και κοινωνική συνοχή: ενίσχυση της ένταξης και του αισθήματος του ανήκειν μέσω της ενεργού συμμετοχής των κατοίκων και των νέων.

Προτάσεις

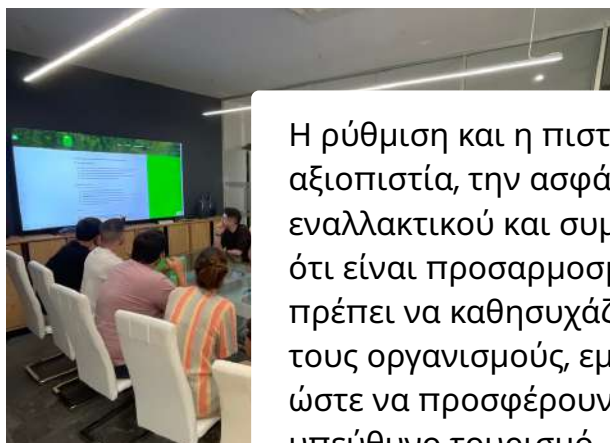
- Για τη μεγιστοποίηση του αντίκτυπου αυτών των νέων αστικών επαγγελμάτων, μπορούν να εξεταστούν διάφορες συγκεκριμένες δράσεις:
- Αναγνώριση και εκπαίδευση: δημιουργία πιστοποιημένων μαθημάτων για αστικούς διαμεσολαβητές, προσκόπους και οδηγούς, ενσωματώνοντας τον βιώσιμο τουρισμό, την πολιτιστική διαμεσολάβηση και την κοινωνική συμμετοχή.
- Θεσμική υποστήριξη και χρηματοδότηση: ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ ενώσεων, κοινοτήτων και επιχειρήσεων για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας και της προσβασιμότητας αυτών των επαγγελμάτων.
- Προώθηση της άυλης και κοινωνικής κληρονομιάς: ενσωμάτωση τεχνογνωσίας, τοπικών παραδόσεων και πολιτιστικών πρακτικών στις τουριστικές εμπειρίες, με ενεργό ρόλο για τους κατοίκους και κοινωνικές πρωτοβουλίες όπως το Les Beaux Mets.
- Αναζωογόνηση γειτονιών: χρήση αυτών των επαγγελμάτων για τον μετασχηματισμό περιοχών που δεν έχουν αντιληφθεί καλά (π.χ. Friche de Mai), τη δημιουργία έκπληξης, την ανακάλυψη και την τόνωση της συλλογικής φαντασίας.
- Επαγγελματική και διαγενεακή ένταξη: υποστήριξη νέων, ενοίκων και κρατουμένων σε μαθησιακές και μεταδοτικές οδούς, συνδυάζοντας τον πολιτισμό, τον τουρισμό και την κοινωνική δέσμευση.
- Συμμετοχική καινοτομία: ενθάρρυνση των κατοίκων να προτείνουν, να πειραματιστούν και να προσαρμόσουν νέες πολιτιστικές και τουριστικές δραστηριότητες, προωθώντας τον συνεχή διάλογο με τους επισκέπτες.

07

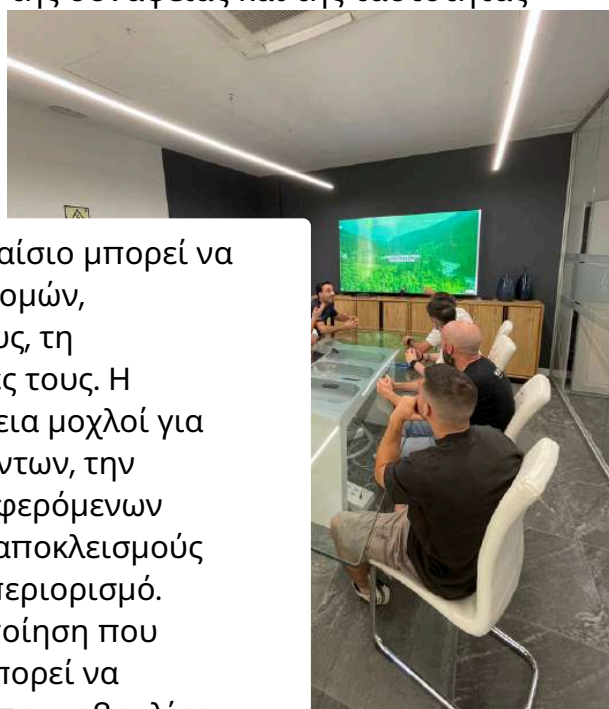
Κανονισμός και πιστοποίηση

Η ρύθμιση και η πιστοποίηση διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην αξιοπιστία, την ασφάλεια και την ποιότητα των πρωτοβουλιών εναλλακτικού και συμπεριληπτικού τουρισμού, υπό την προϋπόθεση ότι είναι προσαρμοσμένες στην πραγματικότητα. Η πιστοποίηση θα πρέπει να καθισχύζει όχι μόνο τους επισκέπτες, αλλά και τους ίδιους τους οργανισμούς, εμπλουτίζοντας τις γνώσεις και τις πρακτικές τους, ώστε να προσφέρουν μια αξέχαστη εμπειρία και πρόοδο προς τον υπεύθυνο τουρισμό.

- Σήμερα, η πληθώρα πιστοποιήσεων μπορεί μερικές φορές να χάσει το νόημά της για τους πολίτες. Είναι απαραίτητο να προωθηθεί η πιστοποίηση ως πραγματικό σημάδι αναγνώρισης, συγκρίσιμο με τα αστέρια Michelin: βεβαιώνει την ποιότητα, αλλά αποτελεί επίσης πηγή συνεχούς εξέλιξης για τον οργανισμό. Όσον αφορά τους κανονισμούς, πρέπει να παραμένουν απλοί, κατανοητοί και συνεπείς με το τοπικό πλαίσιο, αποφεύγοντας τα περιττά διοικητικά βάρη. Αυτά τα εργαλεία καθιστούν δυνατή τη δομή των διαδρομών, την προώθηση του επαγγελματισμού των τοπικών ενδιαφερόμενων μερών και την εγγύηση της ασφάλειας και της ποιότητας των εμπειριών. Ελλείψει ενιαίων προτύπων, οι καινοτόμες πρωτοβουλίες συχνά παραμένουν μεμονωμένες και δύσκολο να αναπαραχθούν, γεγονός που μπορεί να περιορίσει τη διάδοσή τους. Αυτό δεν αποτελεί πρόβλημα όταν ο στόχος είναι η διατήρηση της πρωτοτυπίας, της συνάφειας και της ταυτότητας μιας περιοχής.

- Ένα ευέλικτο, εναρμονισμένο και ρεαλιστικό πλαίσιο μπορεί να υποστηρίξει την ανάπτυξη εναλλακτικών διαδρομών, διατηρώντας παράλληλα την αυθεντικότητά τους, τη συμμετοχική τους διάσταση και τις τοπικές ρίζες τους. Η πιστοποίηση και η ρύθμιση γίνονται στη συνέχεια μοχλοί για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των συμμετεχόντων, την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών και την προώθηση του βιώσιμου, χωρίς αποκλεισμούς και υπεύθυνου τουρισμού, αντί να αποτελούν περιορισμό. Τέλος, μια κοινή, σαφής, αναγνωρισμένη πιστοποίηση που κοινοποιείται σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορεί να χρησιμεύσει ως ένδειξη ποιότητας για όλες τις πρωτοβουλίες, σεβόμενη παράλληλα την πρωτοτυπία και την εδαφική τους ιδιαιτερότητα.

Γεγονότα

- Ο σύλλογος είναι ένας πιστοποιημένος οργανισμός εκπαίδευσης EPI, που εγγυάται ορισμένα πρότυπα ποιότητας και επαγγελματισμού.
- Οι εναλλακτικές τουριστικές πεζοπορίες και διαδρομές πληρούν τα πρότυπα ασφάλειας και ποιότητας, αλλά δεν υπάρχουν ενιαία πρότυπα για όλες τις πρωτοβουλίες.
- Οι τρέχουσες πιστοποιήσεις είναι πολυάριθμες και μερικές φορές προκαλούν σύγχυση στο κοινό, γεγονός που μπορεί να μειώσει την αντιληπτή αξία τους.
- Ορισμένες φθηνές πιστοποιήσεις σας επιτρέπουν να τσεκάρετε κουτάκια χωρίς πραγματικό έλεγχο, κάτι που μπορεί να επηρεάσει τη διαφάνεια και την αξιοπιστία της διαδικασίας.

ανάλυση

- Η πιστοποίηση διασφαλίζει την αξιοπιστία, την ασφάλεια και την ποιότητα των μαθημάτων, ενισχύοντας παράλληλα τον επαγγελματισμό των τοπικών ενδιαφερόμενων μερών.
- Η έλλειψη κοινών προτύπων περιορίζει την αναπαραγωγικότητα και τη διάδοση καινοτόμων πρωτοβουλιών.
- Οι κατάλληλοι, σαφείς και κατανοητοί κανονισμοί, καθώς και η αναγνωρισμένη πιστοποίηση, μπορούν να αποτελέσουν μοχλούς για: ο την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των συμμετεχόντων, ο την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών, ο τη διάρθρωση μαθημάτων και την προώθηση της τοπικής τεχνογνωσίας.
- Η υπερβολική τυποποίηση δεν είναι επιθυμητή: είναι απαραίτητο να διατηρηθεί η πρωτοτυπία και η συνάφεια των πρωτοβουλιών που συνδέονται με την περιοχή.

Ευκαιρίες

- Δημιουργήστε ένα εναρμονισμένο και ευέλικτο πλαίσιο που θα επιτρέπει την ανάπτυξη εναλλακτικών πρωτοβουλιών, σεβόμενοι παράλληλα την τοπική τους ταυτότητα.
- Να καταστεί η πιστοποίηση ένα πολύτιμο και αναγνωρισμένο σημάδι ποιότητας, συγκρίσιμο με τα αστέρια Michelin στη γαστρονομία, το οποίο θα αποτελέσει εργαλείο συνεχούς ανάπτυξης για τους οργανισμούς.
- Εναρμόνιση των ορθών πρακτικών ασφάλειας, διαμεσολάβησης και ποιότητας για τη διευκόλυνση της συνεργασίας και της ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών.
- Ενθάρρυνση της διάδοσης και της προβολής καινοτόμων πρωτοβουλιών μέσω αξιόπιστων και σαφών σημάτων ή πιστοποιήσεων για το κοινό

Προτάσεις

- Καθιέρωση ειδικής πιστοποίησης για εναλλακτικές και συμπεριληπτικές τουριστικές διαδρομές, αναγνωρισμένης σε τοπικό, εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Εναρμόνιση των προτύπων ποιότητας, ασφάλειας και πολιτιστικής διαμεσολάβησης, αφήνοντας παράλληλα χώρο για πρωτοτυπία και εδαφική δημιουργικότητα.
- Να επικοινωνείτε με σαφήνεια σχετικά με τις πιστοποιήσεις, ώστε να γίνονται κατανοητές και να εκτιμώνται από όλους τους συμμετέχοντες, τους επισκέπτες και τους συνεργάτες.
- Ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ ενώσεων, κοινοτήτων και ιδιωτικών φορέων για την υποστήριξη πιστοποιημένων μαθημάτων και την προώθηση της διάδοσης ορθών πρακτικών.
- Χρησιμοποιήστε την πιστοποίηση ως εργαλείο υποστήριξης και εξέλιξης, όχι ως διοικητικό περιορισμό.

08

Οριζόντια και ολοκληρωμένη προσέγγιση

- Οι πιο καινοτόμες πρωτοβουλίες στον τουρισμό και τον πολιτισμό δεν μπορούν να περιοριστούν σε έναν μόνο τομέα ή φορέα. Συνδυάζουν τον τουρισμό, την ένταξη, τον πολιτισμό, την κληρονομιά και την κινητικότητα και απαιτούν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη μεγιστοποίηση του κοινωνικού, οικονομικού και περιβαλλοντικού τους αντίκτυπου. Αυτή η προοπτική αποτελεί πρόσκληση για την ενίσχυση της διαπολιτισμικής και τομεακής συνεργασίας και της ανταλλαγής δεξιοτήτων, τοποθετώντας παράλληλα τους πολίτες στο επίκεντρο της λήψης αποφάσεων και της δράσης.
- Αυτά τα έργα απαιτούν μακρά περίοδο ωρίμανσης και συντονισμό μεταξύ πολλαπλών ενδιαφερόμενων μερών: κατοίκων, ενώσεων, κοινοτήτων και επιχειρήσεων. Απαιτούν επίσης πραγματική πολιτική βούληση για εμπιστοσύνη στους πολίτες, για απομάκρυνση από το παραδοσιακό μοντέλο από πάνω προς τα κάτω και, αντίθετα, για μετάβαση προς τη συν-κατασκευή συλλογικών λύσεων, για παράδειγμα μέσω εργαστηρίων συμμετοχής των πολιτών για τον εντοπισμό και τη δοκιμή δράσεων προσαρμοσμένων στα τοπικά προβλήματα.

- Η βιώσιμη ανάπτυξη αυτών των πρωτοβουλιών συχνά παρεμποδίζεται από τον βραχυπρόθεσμο προσανατολισμό των δημόσιων πολιτικών, την εφάπαξ χρηματοδότηση και την έλλειψη οριζόντιου οράματος. Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση επιτρέπει τον καλύτερο συντονισμό των κοινωνικών, πολιτιστικών και οικονομικών διαστάσεων, τη δημιουργία κοινής αξίας, την ενίσχυση της εδαφικής συνοχής και την ανάπτυξη δεικτών απόδοσης με βάση κριτήρια που λαμβάνουν υπόψη την ποιότητα ζωής, τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές πτυχές, καθώς και την οικονομία.
- Συμπέρασμα: Για να αξιοποιηθούν πλήρως τα έργα αυτά, είναι απαραίτητο να ενωθούν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη γύρω από ουσιαστικές πρωτοβουλίες, όπου όλοι βρίσκουν τη θέση τους, μπορούν να συνεισφέρουν και να μοιράζονται την ευθύνη για τα αποτελέσματα. Αυτή η συλλογική προσέγγιση όχι μόνο διασφαλίζει τη βιωσιμότητα των έργων, αλλά ενισχύει επίσης το αίσθημα του ανήκειν και τον θετικό αντίκτυπο στην περιοχή.

Συγκεκριμένα γεγονότα

- Οι πρωτοβουλίες που συνδυάζουν τον τουρισμό, την ένταξη, τον πολιτισμό, την κληρονομιά και την κινητικότητα παραμένουν σπάνιες και πολύπλοκες στην εφαρμογή τους, λόγω των πολυάριθμων στεγανών μεταξύ του ιδιωτικού, του συνεταιρισμού και του δημόσιου τομέα.
- Τα έργα συχνά πάσχουν από ένα βραχυπρόθεσμο όραμα, με έλλειψη συνέχειας στη χρηματοδότηση, γεγονός που περιορίζει τον διαρκή αντίκτυπό τους.
- Οι πολίτες και οι τοπικές κοινότητες βρίσκονται στο επίκεντρο του σχεδιασμού και της υλοποίησης διαδρομών και δραστηριοτήτων, αλλά αντιμετωπίζουν πολλά πολιτικά, διοικητικά και οργανωτικά εμπόδια.
- Ο βραχυπρόθεσμος προσανατολισμός των δημόσιων πολιτικών και ο κατακερματισμός της χρηματοδότησης εμποδίζουν την ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα των έργων, καθιστώντας δύσκολη την εδραίωση των συνεργασιών και την ώριμη υλοποίηση πρωτοβουλιών.

- Τα καινοτόμα τουριστικά και πολιτιστικά έργα απαιτούν μια ολοκληρωμένη και διαλειτουργική προσέγγιση, που να συντονίζει τον τουρισμό, την ένταξη, τον πολιτισμό, την κληρονομιά και την κινητικότητα, με στόχο τη μεγιστοποίηση του κοινωνικού, οικονομικού και περιβαλλοντικού τους αντίκτυπου.
- Η συμμετοχή των πολιτών και η συν-κατασκευή αποτελούν βασικούς μοχλούς: ενισχύουν την υποστήριξη των τοπικών κοινοτήτων, τονώνουν την καινοτομία και μας επιτρέπουν να ανταποκρινόμαστε καλύτερα στις ανάγκες της περιοχής.
- Η πολιτική βούληση για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και υποστήριξης είναι απαραίτητη για την άρση των διοικητικών και οικονομικών εμποδίων και την εγγύηση της βιωσιμότητας των πρωτοβουλιών.
- Η εξέλιξη των δεικτών απόδοσης ώστε να περιλαμβάνουν την ποιότητα ζωής, τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο, στο ίδιο επίπεδο με τους οικονομικούς, καθιστά δυνατή τη μέτρηση της πραγματικής αποτελεσματικότητας των έργων πέρα από τα απλώς οικονομικά αποτελέσματα.
- Οι συνέργειες μεταξύ των φορέων, όπως στο παράδειγμα του Marseille Hospitalité, δείχνουν ότι ο συντονισμός πολλαπλών φορέων προωθεί τη δημιουργικότητα, την ορατότητα και την αποτελεσματικότητα των δράσεων, ενώ παράλληλα εδραιώνει τον κοινωνικό και πολιτιστικό ιστό της περιοχής.

Συγκεκριμένες προτάσεις

- Ενθάρρυνση ολοκληρωμένων έργων πολλαπλών ενδιαφερομένων μερών, με τη συμμετοχή κατοίκων, ενώσεων, επιχειρήσεων και κοινοτήτων, για την έκφραση των διαφορετικών διαστάσεων της περιοχής και τη δημιουργία κοινής αξίας.
- Εγγύηση πολυετούς χρηματοδότησης για την ωρίμανση πρωτοβουλιών και την εδραίωση συνεργασιών.
- Ανάπτυξη εργαστηρίων συμμετοχής των πολιτών, προσφέροντας στους κατοίκους ενεργό ρόλο στον από κοινού σχεδιασμό και τη δοκιμή λύσεων προσαρμοσμένων στις ανάγκες της περιοχής.
- Αναθεώρηση των δεικτών απόδοσης ώστε να ενσωματώνονται οι κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οι επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής στο ίδιο επίπεδο με τις οικονομικές.
- Συγκεντρώνοντας όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη γύρω από ουσιαστικά έργα, όπου όλοι μπορούν να βρουν τη θέση τους, να συνεισφέρουν και να μοιραστούν την ευθύνη για τα αποτελέσματα, όπως η πρωτοβουλία Marseille Hospitality.

Σύνοψη και φύλλα δράσης

Προς έναν εναλλακτικό, συμπεριληπτικό και αναγεννητικό τουρισμό

Ο τουρισμός μπορεί να αποτελέσει ισχυρό μοχλό για την κοινωνική συνοχή, την πολιτιστική και οικονομική αναζωογόνηση, τη διατήρηση της τοπικής τεχνογνωσίας και κληρονομιάς, καθώς και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της δημόσιας υγείας. Οι πρωτοβουλίες που αναλύθηκαν καταδεικνύουν ότι ο τουρισμός που θέτει τους ανθρώπους, την περιοχή και τη συλλογική ευημερία στο επίκεντρο της εμπειρίας δημιουργεί διαρκή κοινωνικά, πολιτιστικά και οικονομικά οφέλη.

Ωστόσο, αυτά τα έργα εξακολουθούν να είναι πολύ λίγα σε αριθμό και απαιτούν ισχυρή πολιτική υποστήριξη σε όλα τα επίπεδα – τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό – για την ανάπτυξή τους και τη διατήρησή τους. Οι ευρωπαϊκές στρατηγικές, όπως η Πράσινη Συμφωνία, η Ατζέντα 2030 και η Ευρωπαϊκή Ατζέντα Τουρισμού, παρέχουν ένα ιδανικό πλαίσιο, αλλά είναι απαραίτητο αυτά τα προγράμματα να είναι προσβάσιμα και προσαρμοσμένα στις πραγματικότητες των μικρών τοπικών ενδιαφερόμενων μερών, ενώσεων και επιχειρήσεων, ώστε να μην παρεμποδίζονται σχετικές και ουσιαστικές πρωτοβουλίες.

1. Υποστήριξη ολοκληρωμένων και πολυμερών έργων

Επίπεδο δράσης: Τοπικό και εθνικό

Στόχος: Προώθηση πρωτοβουλιών που συνδυάζουν τον τουρισμό, τον πολιτισμό, την κοινωνική ένταξη και τη βιώσιμη κινητικότητα, ευθυγραμμισμένες με την Πράσινη Συμφωνία και την Ευρωπαϊκή Ατζέντα Τουρισμού.

Μέθοδος: Ενθάρρυνση της συν-κατασκευής μεταξύ κοινοτήτων, ενώσεων, επιχειρήσεων και κατοίκων· χρηματοδότηση μακροπρόθεσμα.

Φορείς: Κοινότητες, ενώσεις, επιχειρήσεις, κάτοικοι, κράτος.

Αναμενόμενα αποτελέσματα: Μεγιστοποίηση του κοινωνικού, πολιτιστικού και οικονομικού αντίκτυπου· ενίσχυση των κοινωνικών και εδαφικών δεσμών.

Μεταβιβασιμότητα: Ισχύει για οποιαδήποτε πόλη ή περιοχή που επιδιώκει να δημιουργήσει βιώσιμο και χωρίς αποκλεισμούς τουρισμό.

2. Θέστε τους νέους στο επίκεντρο του τουριστικού σχεδιασμού

Επίπεδο δράσης: Τοπικό και εθνικό

Στόχος: Να ωθήσουμε τους νέους, ιδίως από περιθωριοποιημένα περιβάλλοντα, ενδιαφερόμενους φορείς στον τομέα της βιωσιμότητας και του τουριστικού σχεδιασμού, προσφέροντάς τους παράλληλα ευκαιρίες επαγγελματικής σταδιοδρομίας.

Μέθοδος: Προγράμματα κατάρτισης, συμμετοχικά εργαστήρια, καθοδήγηση, μη τυπική εκπαίδευση, πρακτική άσκηση και μαθήματα επαγγελματικής ένταξης στον βιώσιμο τουρισμό.

Φορείς: Νέοι, εκπαιδευτικά ιδρύματα, ενώσεις, κοινότητες, τουριστικές επιχειρήσεις.

Αναμενόμενα αποτελέσματα: Κοινωνική καινοτομία, ένταξη, ανανέωση τουριστικές πρακτικές, καλύτερη γνώση της αστικής δυναμικής και ισότητα.

Μεταβιβασιμότητα: Ισχύει για όλες τις πόλεις και τις αγροτικές περιοχές με πρωτοβουλίες νέων.

EU Link: Συμβάλλει στους ΣΒΑ 4, 8 και 10 της Ατζέντας του 2030.

3. Ανάπτυξη βιώσιμου και αναγεννητικού τουρισμού

Επίπεδο δράσης: ΕΕ και εθνικό

Στόχος: Ορισμός και σεβασμός της χωρητικότητας υποδοχής των χώρων για προστατεύσουν το περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά.

Μέθοδος: Αξιολόγηση της ικανότητας υποδοχής τουριστών, λαμβάνοντας υπόψη λαμβάνοντας υπόψη τα κρίσιμα όρια και την εδαφική ανθεκτικότητα.

Φορείς: Κυβερνήσεις, δήμοι, τουριστικοί φορείς, τοπικές κοινότητες.

Αναμενόμενα αποτελέσματα: Μείωση των πιέσεων στις τοποθεσίες, καλύτερη εμπειρία για επισκέπτες και κατοίκους, διατήρηση των πόρων.

Μεταβιβασιμότητα: Ισχύει για πολυσύχναστους προορισμούς.

EU Link: Ευθυγραμμίζει τις πρακτικές με την Πράσινη Συμφωνία και τον Ευρωπαϊκό Τουρισμό

Ημερήσια διάταξη.

4. Ενθάρρυνση της κινητικότητας με ήπιες και χαμηλές εκπομπές άνθρακα

Επίπεδο δράσης: Τοπικό και εθνικό

Στόχος: Μείωση του αποτυπώματος άνθρακα του τουρισμού και προώθηση της πρόσβασης σε

βιώσιμα ταξίδια για όλους, συμπεριλαμβανομένων των μειονεκτούντων πληθυσμών.

Μέθοδος: Ανάπτυξη υποδομών για ποδηλασία και πεζούς, οικολογικά σταθμοί, πολυτροπικά κυκλώματα που ενσωματώνουν το τελευταίο μίλι· προσιτές τιμές· κίνητρα για τρένο, ποδήλατο και δημόσιες συγκοινωνίες· ενσωμάτωση στην καθημερινή ζωή.

Φορείς: Κοινότητες, επιχειρήσεις, ενώσεις, μεταφορείς, κατοίκους.

Αναμενόμενα αποτελέσματα: Βιώσιμα και χωρίς αποκλεισμούς ταξίδια, ελκυστικότητα

ενισχυμένη συμβολή στους στόχους για το κλίμα.

Μεταφερισιμότητα: Μοντέλο προσαρμόσιμο σε αστικές και αγροτικές περιοχές.

EU Link: Υποστηρίζει τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας για βιώσιμη κινητικότητα και βασικός άνθρακας.

5. Ενίσχυση της συμμετοχής των κατοίκων και των τοπικών κοινοτήτων

Επίπεδο δράσης: Τοπικό

Στόχος: Να καταστούν οι κάτοικοι μεσάζοντες στον τουρισμό, να προωθήσουν τους

τεχνογνωσία και πολιτιστική κληρονομιά, και να δημιουργήσουν τοπικά οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά οφέλη.

Μέθοδος: Συμμετοχικά εργαστήρια, ξεναγήσεις από κατοίκους, καλλιτεχνικές κατοικίες, συνεργατικά έργα.

Ενδιαφερόμενοι: Κάτοικοι, ενώσεις, κοινότητες, τουριστικοί φορείς.

Αναμενόμενα αποτελέσματα: Συλλογική ιδιοποίηση, διαπολιτισμικός διάλογος και

διαγενεακή, ένταξη, ενδυνάμωση του οικονομικού και πολιτιστικού ιστού.

Μεταβιβασιμότητα: Ισχύει για όλες τις περιοχές.

EU Link: Συμβάλλει στον ΣΒΑ II της Ατζέντας του 2030 για τις πόλεις και βιώσιμες κοινότητες.

6. Ενσωμάτωση της τεχνολογίας ως μοχλού καινοτομίας

Επίπεδο δράσης: ΕΕ και εθνικό

Στόχος: Διαφοροποίηση της τουριστικής προσφοράς, μείωση της πίεσης στις τοποθεσίες

φυσικά και να καθιστούν τα εργαλεία οικονομικά προσιτά και εύχρηστα.

Μέθοδος: Ψηφιακές εφαρμογές, συμμετοχική χαρτογράφηση, κατηλωτικές εμπειρίες (επαυξημένη/εικονική πραγματικότητα), απλοποιημένη εκπαίδευση.

Φορείς: Κοινότητες, νεοσύστατες επιχειρήσεις, τουριστικοί φορείς, ιδρύματα Ευρωπαϊκός.

Αναμενόμενα αποτελέσματα: Καλύτερη κατανομή επισκεπτών, εμπλουτισμός εμπειρία, προσβασιμότητα σε πληροφορίες και υπηρεσίες.

Μεταβιβασιμότητα: Αστική και αγροτική.

EU Link: Ενθαρρύνει την καινοτομία και την ένταξη στον Ευρωπαϊκό Τουρισμό Ημερήσια διάταξη.

7. Προώθηση και προστασία του τοπικού πολιτισμού και των επιχειρήσεων

Επίπεδο δράσης: Τοπικό και εθνικό

Στόχος: Διατήρηση της πολιτιστικής ταυτότητας, υποστήριξη της τοπικής οικονομίας και προώθηση βιώσιμων οικονομικών μοντέλων (κυκλική, κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία).

Μέθοδος: Ενίσχυση των δεσμών μεταξύ επισκεπτών και παραγωγών/τεχνιτών τοπικό· υποστήριξη εμπορικών και πολιτιστικών πρωτοβουλιών· προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών.

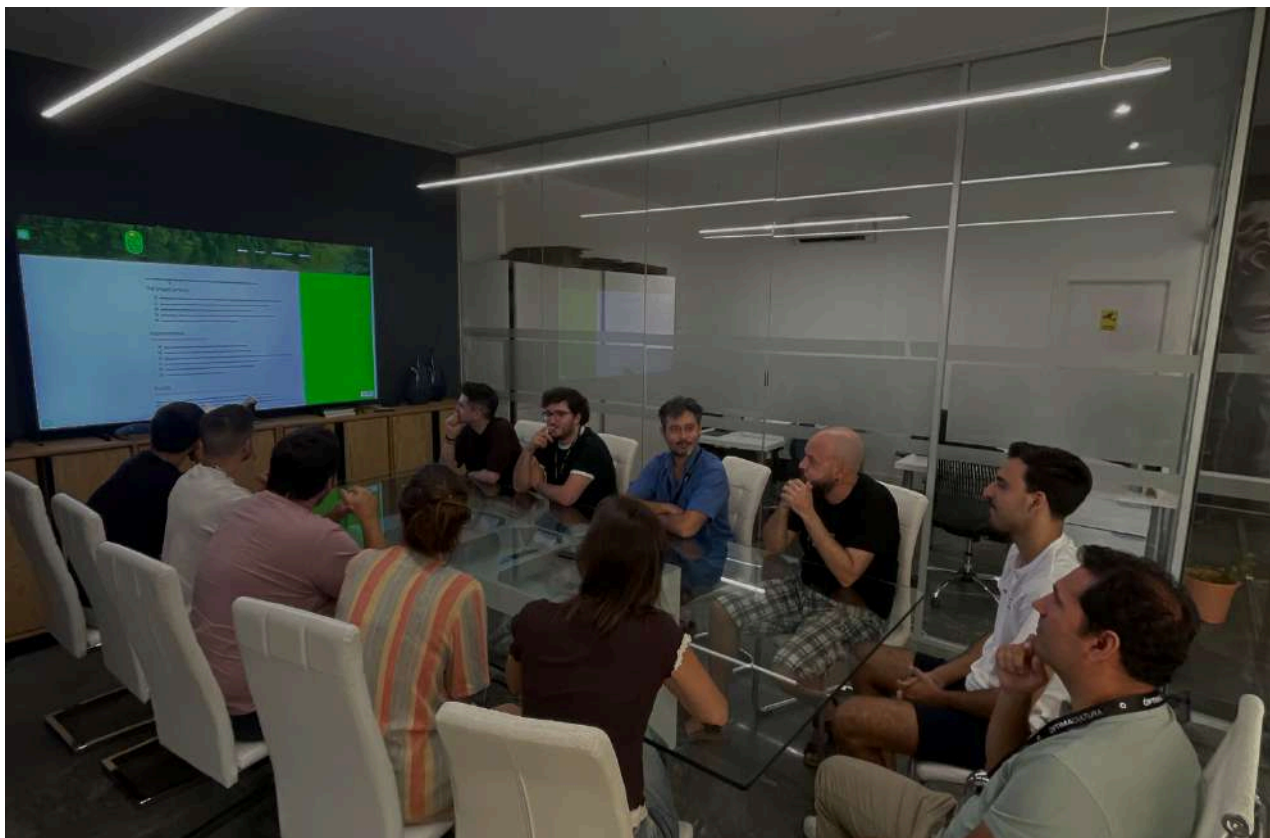
Ενδιαφερόμενοι: Κοινότητες, ενώσεις, τοπικές επιχειρήσεις, κάτοικοι.

Αναμενόμενα αποτελέσματα: Διατήρηση πολιτισμού, δημιουργία αξίας οικονομικό και κοινωνικό, βιώσιμο τουριστικό αξιοθέατο.

Μεταβιβασιμότητα: Όπου υπάρχει πολιτιστική ταυτότητα και κληρονομιά τουριστικούς μοχλούς.

EU Link: Συμβάλλει στην Ατζέντα του 2030 και στην Πράσινη Συμφωνία για τον τουρισμό

υπεύθυνο και βιώσιμο.

8. Ανάπτυξη ολοκληρωμένων δεικτών απόδοσης

Επίπεδο δράσης: Εθνικό και ΕΕ

Στόχος: Μέτρηση του κοινωνικού, περιβαλλοντικού, πολιτιστικού και υγειονομικού αντίκτυπου

στο ίδιο επίπεδο με το οικονομικό.

Μέθοδος: Ενσωμάτωση κριτηρίων ποιότητας στην αξιολόγηση του έργου της ζωής, της ένταξης, της δημόσιας υγείας και της εδαφικής συνοχής.

Φορείς: Υπουργεία, κοινότητες, τουριστικοί φορείς, ιδρύματα Ευρωπαϊκός.

Αναμενόμενα αποτελέσματα: Ενημερωμένη διαχείριση, μέτρηση πραγματικού αντίκτυπου, προώθηση του ολιστικού και αναγεννητικού τουρισμού.

Μεταβιβασιμότητα: Όλα τα έργα και οι προορισμοί.

ΕΥ Link: Ευθυγραμμίζει τις πρακτικές με την Πράσινη Συμφωνία, την Ατζέντα 2030 και Η Ευρωπαϊκή Ατζέντα Τουρισμού.

Σύναψη

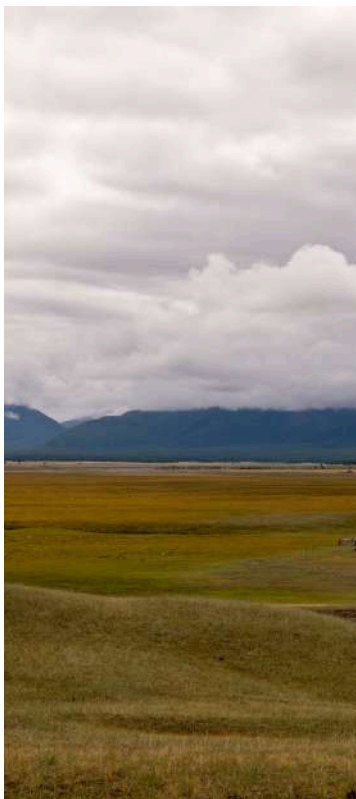

Αυτή η υπεράσπιση καταδεικνύει ότι ο εναλλακτικός, συμπεριληπτικός και αναγεννητικός τουρισμός είναι όχι μόνο εφικτός, αλλά και απαραίτητος. Μπορεί να ενισχύσει την κοινωνική συνοχή, να τονώσει την τοπική οικονομία, να διατηρήσει την πολιτιστική και φυσική κληρονομιά και να βελτιώσει την ποιότητα ζωής και τη δημόσια υγεία. Οι πρωτοβουλίες που αναλύθηκαν δείχνουν ότι η τοποθέτηση των ανθρώπων, της περιοχής και της συλλογικής ευημερίας στο επίκεντρο της εμπειρίας παράγει διαρκή και συγκεκριμένα οφέλη.

Ωστόσο, αυτά τα έργα παραμένουν πολύ λίγα σε αριθμό και εύθραυστα. Η ανάπτυξή τους απαιτεί ισχυρή και κατάλληλη πολιτική υποστήριξη σε όλα τα τοπικά, εθνικά και ευρωπαϊκά επίπεδα για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα και η αναπαραγωγικότητά τους. Οι ευρωπαϊκές στρατηγικές, η Πράσινη Συμφωνία, η Ατζέντα 2030 και η Ευρωπαϊκή Ατζέντα Τουρισμού παρέχουν ένα ουσιαστικό στρατηγικό πλαίσιο, αλλά συχνά παραμένουν πολύπλοκες και επαχθείς για μικρές ενώσεις, κοινότητες και τοπικές επιχειρήσεις, οι οποίες δεν διαθέτουν τους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους για να συμμορφωθούν με αυτές. Αυτή η πολυπλοκότητα εμποδίζει την εδαφική δυναμική και την ανάδυση σχετικών, καινοτόμων και ουσιαστικών πρωτοβουλιών.

Είναι καιρός να επανεξετάσουμε τις δημόσιες και ευρωπαϊκές πολιτικές, ώστε να μουν πραγματικά στη θέση των τοπικών ενδιαφερόμενων μερών, απλοποιώντας τα κριτήρια πρόσβασης, υποστηρίζοντας μακροπρόθεσμα έργα και προωθώντας πρωτοβουλίες που ζωντανεύουν τις περιοχές, διεγείρουν τη συλλογική φαντασία και οικοδομούν συμπεριληπτικές, ανθεκτικές και βιώσιμες κοινότητες. Ήρθε η ώρα να μετατρέψουμε αυτή τη φιλοδοξία σε συγκεκριμένη δράση: υποστηρίζοντας τους νέους, τους κατοίκους, τους τοπικούς πολιτιστικούς και οικονομικούς ενδιαφερόμενους, επενδύοντας στην ήπια και βιώσιμη κινητικότητα, ενσωματώνοντας την ψηφιακή καινοτομία και μετρώντας τον αντίκτυπο ολιστικά. Με αυτόν τον τρόπο, η Ευρώπη μπορεί να γίνει ένα παγκόσμιο μοντέλο αναγεννητικού τουρισμού, όπου κάθε περιοχή και κάθε ενδιαφερόμενος έχει τη θέση του και όπου ο τουρισμός γίνεται δύναμη για θετικό μετασχηματισμό για την κοινωνία, την οικονομία και το περιβάλλον.

Πηγές

- Xperiential, το podcast που προωθεί τη μετάβαση του τουρισμού
- New Breath, το podcast για επιχειρήσεις που βρίσκονται στο δρόμο της αναγέννησης
- Lumiä, ο αναγεννητικός χάρτης
- Μασσαλία Οσπιταλιτές, η τοιχογραφία της φιλοξενίας
- To Essentiem, ένα ταμείο που εργάζεται για την κοινωνική συνοχή, την ανακάλυψη των άλλων, την ευαισθητοποίηση και τη διατήρηση του περιβάλλοντος, καθώς και την ισορροπημένη και δίκαιη ανάπτυξη των εδαφών
- Πρόγραμμα Grassroots EcoHealthTourism, Erasmus+ — ένα πρόγραμμα που δίνει τη δυνατότητα στους νέους να αναπτύξουν και να προσαρμόσουν τα έργα, τις πρωτοβουλίες και τις επιχειρήσεις τους με τρόπους που υποστηρίζουν ολιστικά την υγεία των ανθρώπων, των ζώων και του πλανήτη
- Πανεπιστήμιο της Γης, Συμφιλίωση της Ανθρωπότητας με τον εαυτό της και με τους ζωντανούς
- GenAct, ένας σύλλογος που ενώνει και αναπτύσσει τις δεξιότητες όλων όσων επιθυμούν να αλλάξουν τα δεδομένα!
- Το Πρακτικό Σχολείο Φύσης και Γνώσης είναι ένας σύλλογος υπό την αιγίδα των Jean-Marie Pelt και Edgar Morin, με σκοπό την προώθηση 5 ισχυρών ιδεών:
- Υγειονομικές και προληπτικές προσεγγίσεις
- Κοινωνικές και διαπροσωπικές σχέσεις
- Εκπαίδευση και μετάδοση
- Γη, γεωργία και αναπαραστάσεις
- Διακυβέρνηση
- Ολιβιέ Αμάν, Στιβαρότητα, το αντίδοτο στην απόδοση

Ευχαριστούμε τους συμμετέχοντες για τη συνεισφορά τους!

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αυτές του/των συγγραφέα/ων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Εκτελεστικού Οργανισμού Ευρωπαϊκής Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο EACEA φέρουν ευθύνη γι' αυτές.